

PROGRAMACIÓN

ANUAL

4º PRIMARIA

***CPI PADRENDA-CRESPOS
CURSO 2016/2017***

ÍNDICE

1.CONTEXTUALIZACIÓN	3
2.OBXECTIVOS DE EDUCACIÓN PRIMARIA	3
3.COMPETENCIAS CLAVE	4
4.OBXECTIVOS E CONTIDOS SECUENCIADOS	5
5.METODOLOXÍA.....	63
Tipo de actividades	64
Organización do espazo-tempo.....	64
Atención á diversidade.....	65
Fomento da lectura.....	66
Educación dixital	67
Actividades complementarias e extraescolares.....	68
6.AVALIACIÓN	70
➤Instrumentos de avaliación	70
➤Modalidades de avaliación	70
➤Principios de avaliación a seguir	70
➤Criterios de cualificación.....	71
➤Avaliación do proceso de ensino	71

1. CONTEXTUALIZACIÓN

A presente programación vai dirixida para o 4º curso de educación primaria, tomando como documento base a Decreto 105 do 4 de setembro, pola que se establece o currículo da educación primaria (DOG 09/09/2014). O Colexio público integrado Padrenda Crespos situado na localidade de San Roque de Crespos, capital do concello de Padrenda, na parroquia de Crespos, cunha poboación aproximada de 200 habitantes segundo o censo do ano 2001. Está localizado na provincia de Ourense. Situado ao oeste da provincia, próximo ao curso baixo do río Miño, o termo ten 60 km². No núcleo urbano atópase a igrexa de San Roque. A vexetación está composta por carballos, piñeiros, castiñeiros e eucaliptos na súa inmensa maioría. Segundo o IGE, no ano 2007 tiña 2.405 habitantes (2.530 en 2003).

No municipio cultívase o millo, patacas, árbores froiteiras e vide. Existe gañado vacún e porcino. Hai unha canteira de granito e unha central hidroeléctrica en Frieira. Existen tamén manufacturas da madeira. Polo que o nivel socioeconómico das familias é medio-baixo.

A construción consta dunha planta baixa máis dous andares. Na planta baixa está ubicado o comedor e a cociña, a sala de profesores e máis as dependencias do equipo directivo e do departamento de orientación. No primeiro andar atópanse as aulas de Educación Infantil, dúas aulas de primaria, a aula de apoio de Primaria, a Biblioteca, a sala de Audiovisuais, a aula de Informática, a aula de Música, os departamentos de Música e de Educación Física e dúas aulas de Secundaria. No segundo andar atópanse tres aulas de primaria, a aula de apoio de Secundaria, tres aulas de secundaria, os departamentos de Ciencias e Lingua, a aula de Tecnoloxía e a de Técnicas de Estudio.

Ademais do edificio principal hai que sinalar a existencia dun patio, distintos espazos de lecer, e polideportivo, aulas específicas, aulas de vídeo e outros espazos.

2. OBXECTIVOS DE EDUCACIÓN PRIMARIA

A educación primaria contribuirá a desenvolver nos nenos e nas nenas as capacidades que lles permitan:

a) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, preparárense para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.

b) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.

c) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais con que se relacionan.

d) Coñecer, comprender e respectar as culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres, e a non – discriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos.

e) Coñecer e utilizar de forma apropiada a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos

de lectura en ambas as dúas linguas.

f) Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.

g) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser quen de aplicalos ás situacións da súa vida cotiá.

h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a

historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.

i) Iniciarse no uso das tecnoloxías da información e da comunicación, para a aprendizaxe, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciban e elaboren.

j) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.

k) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.

l) Coñecer e valorar os animais máis próximos a o ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.

m) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e a os estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo- sexual.

n) Fomentar a educación viaria e as actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.

o) Coñecer ,apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, salientando as mulleres e os homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.

3. COMPETENCIAS CLAVE

1ª. Comunicación lingüística (CCL).

2ª. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT).

3ª. Competencia dixital (CD).

4ª. Aprender a aprender (CAA).

5ª. Competencias sociais e cívicas (CSC).

6ª. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).

7ª. Conciencia e expresións culturais (CCEC).

4. OBXECTIVOS E CONTIDOS SECUENCIADOS

LINGUA CASTELÁ

O ensino da área de Lingua castelá e literatura ao longo da educación primaria ten como obxectivo o desenvolvemento da competencia comunicativa lingüística do alumnado. Os bloques desta área son:

- Bloque 1: Comunicación oral: escoitar e falar
- Bloque 2 e 3 Comunicación escrita: ler e escribir
- Bloque 4: Coñecemento da lingua
- Bloque 5 Educación Literaria

Tendo en conta o enfoque globalizado que terá esta materia, a maioría dos contidos se traballarán ao longo do curso.

CONTIDOS A TRABALLAR DURANTE TODO O CURSO ACADÉMICO						
B1 COMUNICACIÓN ORAL. FALAR E ESCOITAR						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS AVALIACIÓN	ESTÁNDARES APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO CONSECUCIÓN ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSV.
a c e	B1.1. Estratexias e normas para o intercambio comunicativo: participación; exposición clara; escoita; respecto á quenda de palabra; entoación adecuada; respecto polos sentimentos, experiencias, ideas, opinións e coñecementos dos e das demais.	B1.1.	LCB1.1.1. LCB1.1.2	Expresa ideas, pensamentos, opinións, sentimentos con certa claridade aplicando as normas sociocomunicativas:	CCL CAA CSC	CLEOE CATIC ECC

e	B1.2. Comprensión e expresión de mensaxes verbais e non verbais.	B1.2.	LCB1.2.1 LCB1.2.2	Integra recursos verbais e non verbais para comunicarse nas interaccións orais, expresándose cunha pronunciación e unha dicción correctas: articulación, ritmo, entoación.	CCL	EPXIL
a b e	B1.3. Participación en situación de comunicación, espontáneas e dirixidas, utilizando un discurso ordenado e coherente.	B1.3.	LCB1.3.1 LCB1.3.2	Participa activamente e con coherencia na secuencia das súas ideas en diálogos, exposicións orais segundo modelo e guiadas.	CCL CAA CSC CSIEE	
e	B1.4. Dedución das palabras polo contexto. Interese pola ampliación do vocabulario. Creación de redes semánticas sinxelas.	B1.4.	LCB1.4.1 LCB1.4.2	Utiliza o vocabulario axeitado a súa idade e diferenza polo contexto o significado de palabras novas.	CCL	
b e	B1.5. Comprensión global e específica de textos orais	B1.5.	LCB1.5.1 LCB1.5.2 LCB1.5.3 LCB1.5.4.	Comprende de forma global a información xeral de textos orais de uso habitual. Recoñece a tipoloxía de textos orais sinxelos. Responde preguntas correspondentes á comprensión literal utilizando a información recollida para diversas actividades de aprendizaxe.	CCL CAA CSC CSIEE	EOE CA TIC ECC
b e	Reproducción de textos adecuados ao nivel que estimulen o seu interese.	B1.6.	LCB1.6.1	Reproduce de memoria breves textos literarios ou non literarios axeitados aos seus gustos e intereses.	CCL CAA CCEC	
b e	Producción de textos orais de diversa tipoloxía segundo o seu formato e intención comunicativa	B1.7.	LCB1.7.1 LCB1.7.2	Elabora, imitando modelos, textos orais breves e sinxelos, Organiza o discurso axeitándose aos diferentes modos discursivos	CCL CAA CSIEE	
a b e	Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar, recoller datos, preguntar	B1.8	LCB1.8.1	Emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita, recollida de datos, pregunta e repregunta.	CCL CAA CSC CSIEE	
B2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER						

e	2.1.Comprensión global e específica de distintos tipos de texto	B2.2.	LCB2.2. 1 LCB2.2.2.	Distingue e resume distintos tipos de textos a partir do seu contido, título ou ilustracións.	CCL CAA	CL
e	B2.3. Utilización de estratexias para a comprensión lectora de textos:	B2.3.	LCB2.3.1. LCB2.3.2. LCB2.3.3 LCB2.3.4 LCB2.3.5 LCB2.3.6.	Formula hipóteses sobre o contido do texto a partir do título e das ilustracións redundantes. Identifica as palabras clave dun texto axudándose dos coñecementos previos,	CCL CMCT CCA	CL
b e	B2.4. Gusto pola lectura. B2.5. Selección de libros segundo o gusto persoal. B2.6. Lectura dos libros establecidos no Plan lector.	B2.4.	LCB2.4.1	Dedica un tempo semanal para a lectura voluntaria de diferentes textos.	CCL	
b	B2.6. Lectura dos libros establecidos no Plan lector. B2.7. Uso da biblioteca para a procura de información e utilización da mesma como fonte de aprendizaxe e de lecer.	B2.5	LCB2.5.1 LCB2.5.2. LCB2.5.3	Consulta biblioteca, de xeito guiado Localiza na biblioteca de aula e centro lecturas axeitadas ao seu gusto Identifica o argumento de lecturas realizadas	CCL CD CAA	
a b e	B2.8. Iniciación á creación da biblioteca persoal.	B2.6	LCB2.6.1.	Coida, conserva e organiza os seus libros.	CCL CSC	EOE CA TIC E
a e	B2.9. Identificación e valoración crítica das mensaxes e valores transmitidos polo texto.	B2.7.	LCB2.7.1. LCB2.7.2	Diferenza entre información e publicidade. Formula hipótese sobre a finalidade de textos.	CCL CAA CSC	
e i	B2.10. Utilización guiada das Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información.	B2.8	LCB2.10.1.	Utiliza as Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información.	CCL CD CAA	

BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA. ESCRIBIR						
b e	B3.1. Producción de textos para comunicar coñecementos, experiencias e necesidades. B3.2. Cohesión do texto: mantemento do tempo verbal, puntuación. B3.3. Aplicación das normas ortográficas. Acentuación.	B3.1.	LCB3.1.1 LCB3.1.2 LCB3.1.3. LCB3.1.4	Escribe, en diferentes soportes, textos sinxelos con coherencia. Presenta os seus textos con caligrafía clara e limpeza	CCL CD CAA	
b e	B3.4. Valoración da propia produción escrita, así como da produción escrita dos seus compañeiros	B3.2	LCB3.2.1	Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	CCL CSC	
b e	B3.5. Valoración da propia produción escrita, así como da produción escrita dos seus compañeiros. B3.6. Realización de ditados. B3.7. Normas e estratexias para a produción de textos: planificación (función, destinatario, xeración de ideas, estrutura...) B3.8. Textualización en frases con secuencia lineal. B3.9. Revisión e mellora do texto	B3.3	LCB3.3.1 LCB3.3.2 LCB3.4.1 LCB3.4.2	Pon interese e esfórzase por escribir correctamente Reproduce textos ditados.	CCL CAA CSIEE	CL EEC
b e i	B3.10. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención informativa: carteis publicitarios. Anuncios. Cómic	B3.5.	LCB3.5.1. LCB3.5.2	Elabora con creatividade textos breves do seu interese	CCL CD CAA CSIEE	
a d e	B3.11. Uso da linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	B3.6	LCB3.6.1.	Exprésase por escrito, utilizando de xeito habitual, unha linguaxe non sexista e respectuosa coas diferenzas.	CL CSC	EEC
e i	B3.12. Utilización guiada das Tecnoloxías da Información e da Comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións.	B3.7.	LCB3.7.1.	. Usa con axuda Internet e as Tecnoloxías da Información e da Comunicación para escribir, presentar os textos e buscar información, buscar imaxes, crear táboas e gráficas etc.	CCL CD CAA CSIEE	CA TIC

TI C	B3.12. Utilización guiada das Tecnoloxías da Información e da Comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións.	B3.7.	LCB3.7.1	Usa con axuda Internet e as Tecnoloxías da Información e da Comunicación para escribir, presentar os textos e buscar información, buscar imaxes, crear táboas e gráficas etc.	CCL CD CAA CSIEE	
e	B3.13. Producción de textos segundo Plan de escritura do centro	B3.8.	LCB3.8.1	Produce os textos establecidos no plan de escritura axeitados á súa idade e nivel.	CCL CAA CSIEE	CL

BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA

B e	B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, pronomes e artigos). Características e uso de cada clase de palabra. B4.4. Vocabulario. Frases feitas. Formación de substantivos, adxectivos e verbos. Recursos derivativos: prefixos e sufixos na formación de nomes, adxectivos e verbos. B4.5. Recoñecemento e observación reflexiva dos constituíntes oracionais: a oración simple, suxeito e predicado. B4.6. Recoñecemento e uso dalgúns conectores textuais básicos.	B4.2	LCB4.2.1. LCB4.2.2 LCB4.2.3 LCB4.2.4. LCB4.2.5	Recoñece a oración simple, distingue suxeito e predicado.	CCL CAA CSIEE	
				Utiliza diversos conectores básicos entre oracións ao producir textos orais e escritos.		
				Identifica e clasifica os diferentes tipos de palabras nun texto.		
				Recoñece prefixos e sufixos e é capaz de crear palabras derivadas.		
				Coñece, recoñece e usa sinónimos, antónimos, polisémicos ou frases feitas na expresión oral e escrita.		
b e	B4.8. Clases de nomes: comúns, propios, individuais, colectivos, concretos e abstractos.	B4.4.	LCB4.4.1 LCB4.4.2. LCB4.4.3. LCB4.4.4	Utiliza as diferentes clases de palabras para elaborar o discurso Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e de número na expresión oral e escrita	CCL CAA	CL

			LCB4.4.5 LCB4.4.6	<p>Aplica as normas de acentuación e clasifica as palabras dun texto</p> <p>Usa os signos de puntuación ao producir textos escritos.</p> <p>Aplica as normas de uso da til nos seus textos escritos.</p> <p>Utiliza unha sintaxe básica nas producións escritas propias.</p>		
b e i	B4.11. Utilización de material multimedia educativo e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade.	B4.5	LCB4.5.1.	Utilizar programas educativos dixitais e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe.	CCL CD CAA	CA TIC

d e o	B4.12. Valoración da diversidade da lingua na nosa comunidade autónoma	B4.6.	LCB4.6.1	Valora a variedade lingüística de España.	CCL CSC	EOE CL
d e o	B4.13. Identificación das similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada	B4.7.	LCB4.7.1.	Compara aspectos (gráficos, sintácticos e léxicos) das linguas que coñece	CCL CSC	

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

e	B5.1. Valoración dos textos literarios como vehículo de comunicación e como fonte de coñecemento doutros mundos, tempos e culturas e como gozo persoal.	B5.1.	LCB 5.1.1	Valora de forma global, as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos.	CCL CCEC	CL EOE EEC
e	B5.2. Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.	B5.2	LCB 5.2.1	Realiza lecturas guiadas e comentadas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.	CCL CCEC	

e	B5.3. Lectura comentada de poemas, relatos e obras teatrais	B5.3	LCB 5.2.1	Realiza lecturas guiadas e comentadas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.	CCL CCEC
b e	B5.6. Creación de textos literarios en prosa ou en verso, valorando o sentido estético e a creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións e teatro.	B5.4	LCB 5.4.1.	Crea, con axuda, sinxelos textos literarios a partir de pautas ou modelos dados	CCL CAA CSIEE CCEC
d e	B5.9. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada) como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	B5.7.	LCB 5.7.1	Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	CCL CSC CCEC

1ª AVALIACIÓN						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS AVALIACIÓN	ESTÁNDARES APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO CONSECUCIÓN ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSV.

b e	B4.1. A palabra. A sílaba.	B4.1	LCB4.1.1	Coñece e recoñece as categorías gramaticais pola súa función na lingua	CCL	EOE CL
b e	B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (substantivos, artigos, posesivos e demostrativos)	B4.1	LCB4.1.1.	Coñece e recoñece as categorías gramaticais pola súa función na lingua	CCL	
2ª AVALIACIÓN						
b e	B4.3 Conxugación dos verbos regulares e irregulares máis frecuentes.	B4.1	LCB4.1.2.	Utiliza con corrección os tempos simples e compostos nas formas persoais e non persoais do modo indicativo e subxuntivo dos verbos ao producir textos orais e escritos.	CCL	EOE CL
b e	B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (numerais, indefinidos, adxectivos e verbos)	B4.1	LCB4.1.1.	Coñece e recoñece as categorías gramaticais pola súa función na lingua	CCL	
e j	B5.8. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios.	B5.6.	LCB 5.6.1	Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios axeitados á súa idade.	CCL CAA CCEC	
3ª AVALIACIÓN						
b e	B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (pronomes persoais, adverbios, preposicións e conxuncións)	B4.1	LCB4.1.1.	Coñece e recoñece as categorías gramaticais pola súa función na lingua	CCL	EOE CL

e	B5.4. Identificación de recursos literarios B5.5. Distinción entre conto e lenda. Coñecemento de lendas españolas e doutros países.	B5.2.	LCB 5.2.2	Interpreta, intuitivamente, a linguaxe figurada en textos literarios.	CCL CAA
e	B5.4. Identificación de recursos literarios.	B5.3.	LCB 5.3.1.	Coñecer e valorar os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns e adiviñas.	CCL CCEC
a b e	B5.7. Comprensión, memorización e recitado de poemas co ritmo, entoación e dicción adecuados.	B5.5	LCB 5.5.1	Memoriza e reproduce sinxelos textos orais adecuados á súa idade: contos, poemas, cancións.	CAA CCEC CCL

LINGUA GALEGA

O ensino da área de Lingua galega e literatura ao longo da educación primaria ten como obxectivo o desenvolvemento da competencia comunicativa lingüística do alumnado. Os bloques desta área son:

- Bloque 1: Comunicación oral: escoitar e falar
- Bloque 2 e 3 Comunicación escrita: ler e escribir
- Bloque 4: Coñecemento da lingua
- Bloque 5 Educación Literaria

Tendo en conta o enfoque globalizado que terá esta materia, a maioría dos contidos se traballarán ao longo do curso.

CONTIDOS A TRABALLAR DURANTE TODO O CURSO ACADÉMICO					
B1 COMUNICACIÓN ORAL. FALAR E ESCOITAR					
	CONTIDOS			GRAO MÍNIMO	

				CONSECUCIÓN ESTÁNDAR		ELEMENTOS TRANSV.
a e	B1.1. Comprensión de textos orais procedentes da radio, da televisión ou da internet, con especial incidencia na noticia, para obter información xeral sobre feitos e acontecementos que resulten significativos e elaboración dun resumo.	B1.1.	LGB1.1.1.	Comprende as ideas principais dun texto xornalístico oral informativo dos medios de comunicación audiovisual, emitido de xeito claro, directo e sinxelo.	CCL CAA CSC	CL EOE
			LGB1.1.2.	Elabora un breve resumo dun texto oral.		
b d e i o	B1.2. Uso guiado de documentos audiovisuais para obter e relacionar informacións relevantes para aprender.	B1.2.	LGB1.2.1.	Accede de xeito guiado a documentos, audiovisuais e dixitais para obter a información necesaria para realizar traballos ou completar información.	CCL CD CAA CSC	CA TIC
a b c e o	B1.3. Comprensión e produción de textos orais breves para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián, de carácter informal	B1.3.	LGB1.3.1.	Participa nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias.	CCL CSIEE CAA	CL EOE
			LGB1.3.2.	Sigue unha exposición da clase e extrae o sentido global.		
			LGB1.3.4.	Participa no traballo en grupo, así como nos		
a c e	B1.4. Actitude de escoita adecuada e respecto das de quen fala sen interrupcións inadecuadas.	B1.4.	LGB1.4.1	debates. Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper.	CCL CSC	CL EOE RDH
			LGB1.4.2.	Respecta as opinións da persoa que fala.		
a c	B1.5. Participación e cooperación nas situacións comunicativas habituais	B1.5.	LGB1.5.1.	Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais.	CCL CSC	
d			LGB1.5.2.	. Respecta as opinións das persoas	CCEC	

e o			LGB1.5.3.	participantes nos intercambios orais e é Emprega unha postura e xestualidade adaptada	CAA	
			LGB1.5.4.	ao discurso, para reforzalo e facilitar a súa Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas:		
			LGB1.5.5.	articulación e volume Participa na conversa formulando e contestando		
a b e o	B1.6. Uso de estratexias elementais para comprender e facer comprender as mensaxes orais: ton de voz, entoación, xestualidade e uso de nexos básicos.	B1.6.	LGB1.6.1.	preguntas. Planifica e elabora un discurso oral coherente, na secuencia de ideas ou feitos utilizando un vocabulario adecuado á súa idade.	CAA CCL CCEC	
			LGB1.6.2	Elabora un discurso oral cohesivo, utilizando algúns nexos básicos		
			LGB1.6.3.	Amosa un discurso oral claro, cunha pronuncia e entoación axeitada e propia da lingua galega.		
b e i o	B1.7. Produción de textos orais propios dos medios de comunicación social mediante simulación para ofrecer e compartir información e opinión.	B1.7.	LGB1.7.1.	Elabora textos sinxelos propios dos medios de comunicación mediante simulación.	CCL CD CAA CSIEE CSC	
d e	B1.8. Utilización de estratexias para potenciar a expresividade das mensaxes orais.	B1.8.	LGB1.8.1.	Utiliza a expresividade corporal para reforzar o sentido das súas producións orais.	CCL CCEC CSC CAA	
b d e o	B1.9. Actitude de cooperación e de respecto en situacións de aprendizaxe compartida.	B1.9.	LGB1.9.1.	Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.	CCL CAA CSIEE	EOE RDH
e	B1.10. Interese por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas.	B1.10.	LGB1.10.1.	Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo.	CCL CAA CCEC CSIEE	

a d	B1.11. Uso, dunha forma xeral, dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	B1.11	LGB1.11.1.	Usa, dunha forma xeral, unha linguaxe non sexista.	CCL CSC	PVDX X
e o			LGB1.11.2.	Usa, de maneira xeral, unha linguaxe respectuosa coas diferenzas.		P
a d e o	B1.12. Recoñecemento das variedades lingüísticas de carácter xeográfico en textos orais, sinalando as diferenzas fonéticas e morfolóxicas e léxicas máis evidentes.	B1.12.	LGB1.12.1.	Identifica diferenzas fonéticas e morfolóxicas moi evidentes en textos orais caracterizados pola súa orixe xeográfica.	CCL CSC CCEC	CL
LGB1.12.2.			Valora por igual as distintas variedades xeográficas da lingua galega e o estándar como			
a d e o	B1.13. Identificación da lingua galega con diversos contextos de uso oral da lingua: en diferentes ámbitos profesionais e públicos.	B1.13.	LGB1.13.1.	variante unificadora. Identifica o uso oral da lingua galega con diversos contextos profesionais: sanidade, educación, medios de comunicación, todo tipo de comercios.	CCL CCEC CSC	CL EOE
LGB1.13.2.			Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas			
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LER						
b e l j o	B2.1. Comprensión da información relevante en textos das situacións cotiás de relación social: correspondencia escolar, normas da clase, normas do comedor, normas do transporte e regras de xogos. B2.2. Comprensión de información xeral en textos procedentes dos medios de comunicación social B2.3. Comprensión de información relevante en textos para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián.	B2.1.	LGB2.1.1.	Comprende a información relevante en textos propios de situacións cotiás e dos medios de comunicación social nos que esta se amose de forma evidente.	CCL CAA CSIEE	CL
LGB2.1.2.			Identifica as ideas principais dun texto			
LGB2.1.3			Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto sinxelo, adecuado á súa idade.			
LGB2.1.4.			Interpreta, personificacións, hipérboles e ironías evidentes, en textos de dificultade adecuada á súa idade.			

			LGB2.1.5.	Identifica a estrutura xeral dun texto e recoñece algúns (repeticións, sinónimos, anáforas pronominais sinxelas). mecanismos de cohesión		
			LGB2.1.6.	Emprega o dicionario para resolver as dúbidas de vocabulario que atopa nos textos		
			LGB2.1.7.	Fai unha lectura rápida, selectiva ou integral en función das necesidades de cada momento		
b e	B2.4. Interpretación de esquemas, gráficos e ilustracións relacionadas co contido principal do texto que acompañan.	B2.2.	LGB2.2.1.	Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que acompañan.	CCL CAA CSIEE CMCT	
b e	B2.5. Subliñado, esquematización e resumo da información relevante dun texto sinxelo.	B2.3.	LGB2.3.1.	Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo.	CCL CAA	CL CA
			LGB2.3.2.	Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais.		
			LGB2.3.3	Realiza o resumo dun texto sinxelo.		
b e	B2.6. Introducción ás estratexias de control do proceso lector (anticipación, formulación de hipóteses, relectura...).	B2.4.	LGB2.4.1.	Deduce, de maneira xeral, o posible contido dun texto antes de lelo, axudándose do título e as ilustracións.	CCL CAA CSIEE	
			LGB2.4.2.	Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión, cando é preciso.		
b e	B2.7. Uso dirixido das tecnoloxías da información e das bibliotecas para obter informacións relevantes	B2.5.	LGB2.5.1.	Utiliza, de forma guiada, as tecnoloxías da información para obter información.	CCL CAA	CL CA

i	para realizar as súas tarefas.		LGB2.5.2.	Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto.	CD CSIEE	TIC
a b e	B2.8. Lectura persoal, silenciosa e en voz alta, de textos en galego adaptados aos seus intereses. B2.9. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios e non literarios	B2.6.	LGB2.6.1.	Descodifica sen dificultade as palabras.	CCL CSC	
			LGB2.6.2.	Le textos en voz alta, sen dificultade e coa velocidade adecuada.		
			LGB2.6.3.	Le textos, adaptados á súa idade e aos seus intereses, en silencio e sen dificultade.		
			LGB2.6.4.	Fai lecturas dramatizadas de textos.		
a b e i	B2.10. Coñecemento do funcionamento da biblioteca da aula e do centro, así como as virtuais e participación en actividades literarias.	B2.7.	LGB2.7.1.	Usa a biblioteca de aula con certa autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora.	CCL CSC CCEC CAA	
			LGB2.7.2.	Identifica o funcionamento da biblioteca de aula, de centro, así como as virtuais e colabora no seu coidado e mellora.		
			LGB2.7.3	Participa en actividades literarias do centro.		
a b e	B2.11. Mantemento adecuado e ampliación da biblioteca persoal.	B2.8.	LGB2.8.1	Amosa interese pola conservación e organización dos seus libros.	CCL CAA CSC	CL
a b e o	B2.12. Interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e como medio de comunicación de experiencias.	B2.9.	LGB2.9.1.	Amosa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	CCL CAA CSC CCEC	CL CA TIC
a b	B2.13. Desenvolvemento da autonomía lectora, da capacidade de elección de temas e de textos e de	B2.10.	LGB2.10.1	Amosa certa autonomía lectora e capacidade de seleccionar textos do seu interese.	CCL CSC	

e m	expresión das preferencias persoais.		LGB2.10.2.	Expresa, de maneira sinxela, opinións e valoracións sobre as lecturas feitas.	CAA	
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR						
a b e	B3.1. Uso, de maneira xeral, das estratexias de planificación, de textualización e revisión como partes do proceso escritor.	B3.1.	LGB3.1.1	Planifica a elaboración do texto, antes de comezar a escribir, xerando ideas, seleccionando e estruturando a información.	CCL CAA CSIEE	CL EOE
			LGB3.1.2.	Elabora o texto cunha estrutura definida, con coherencia xeral e de xeito creativo.		
			LGB3.1.3.	Aplica, de forma xeral, os signos de puntuación		
			LGB3.1.4.	Aplica, de maneira xeral, a norma lingüística: ortografía, acentuación, léxico, morfosintaxe.		
			LGB3.1.5.	. Escribe textos propios seguindo o proceso de planificación, redacción, revisión e elabora borradores		
			LGB3.1.6	Usa o dicionario durante a elaboración de textos.		
a b e i o	B3.2. Composición de textos propios de situacións cotiás de relación social (correspondencia básica, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, solicitudes, instrucións) de acordo coas características propias destes xéneros. B3.3. Composición de textos de información e de opinión moi sinxelos, característicos dos medios de comunicación social, sobre acontecementos significativos, con especial incidencia na noticia e nas cartas á dirección do xornal, en situacións reais ou simuladas.	B3.2.	LGB3.2.1.	Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, instrucións...	CCL CSC CAA CCEC	CL CA TIC EOE
			LGB3.2.2.	Redacta textos sinxelos xornalísticos (noticias) e publicitarios (anuncios e carteis).		
			LGB3.2.3.	Elabora diferentes tipos de textos (narrativos, expositivos, descritivos) seguindo un guión establecido.		

			LGB3.2.4.	Escribe textos coherentes empregando algúns elementos de cohesión.	
			LGB3.2.5.	Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación.	
b e	B3.4. Producción de textos relacionados co ámbito académico para obter, organizar e comunicar información (cuestionarios, resumos, informes sinxelos, descrições, explicacións).	B3.3.	LGB3.3.1.	. Elabora por escrito textos moi sinxelos do ámbito académico	CCL CAA CSIEE
a b e j o	B3.5. Creación de textos sinxelos utilizando a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic.	B3.4.	LGB3.4.1.	Elabora textos sinxelos que combinan a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic.	CCL CSC CAA CSIEE
b d e i	B3.6. Uso guiado de programas informáticos de procesamento de textos.	B3.5.	LGB3.5.1.	Usa, de xeito guiado, programas informáticos de procesamento de texto	CCL CD CAA CSIEE
b e i j	B3.7. Utilización de elementos gráficos e paratextuais, con grao crecente de dificultade, para facilitar a comprensión (ilustracións, subliñados, gráficos, tipografía) e ilustrar o seu contido.	B3.6.	LGB3.6.1	. Usa recursos sinxelos gráficos e paratextuais (ilustracións, subliñados, gráficos e tipografía) para facilitar a comprensión dos textos e ilustrar o seu contido	CCL CD CSIEE
a b e i	B3.8. Interese polo coidado e a presentación dos textos escritos e respecto pola norma ortográfica. B3.9. Valoración da escritura como instrumento de relación social, de obtención e de reelaboración da información e dos coñecementos.	B3.7.	LGB3.7.1.	Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, interliñado... en calquera soporte.	CCL CD CAA
			LGB3.7.2.	Valora a lingua escrita como medio de comunicación e como medio de obtención e coñecemento	

BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA						
e	B4.3. Comparación e transformación de enunciados, mediante inserción, supresión, cambio de orde, segmentación e recomposición, para xulgar sobre a gramaticalidade dos resultados e facilitar o desenvolvemento dos conceptos lingüísticos e da metalinguaxe. B4.4. Comparación de estruturas sintácticas elementais para observar a súa equivalencia semántica ou posibles alteracións do significado. B4.5. Inserción e coordinación de oracións como instrumento na mellora da composición escrita.	B4.3.	LGB4.3.1	Emprega con correccións os signos de puntuación.	CCL CSC CCEC	CL EOE
			LGB4.3.2.	Usa unha sintaxe elemental adecuada nas súas producións.		
			LGB4.3.3.	Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono.		
e	B4.6. Exploración das posibilidades do uso de diversos enlaces entre oracións (adición, causa, oposición, contradición...), en relación coa composición de textos.	B4.4.	LGB4.4.1.	Usa diversos conectores básicos entre oracións: adición, causa, oposición, contradición...	CCL CAA	
b e i	B4.8. Uso do dicionario, en papel ou dixital, con certa autonomía.	B4.6.	LGB4.6.1.	Usa, con certa autonomía, o dicionario en papel ou dixital.	CCL CAA CD	CL TIC
a h m o	B4.10. Valoración da lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	B4.8.	LGB4.8.1.	Identifica e valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	CCL CSC CCEC	D P CL
a d e	B4.11. Comparación entre aspectos das linguas que coñece e/ou está a aprender para mellorar os procesos comunicativos e recoñecer as interferencias.	B4.9	LGB4.9.1.	Recoñece, de forma xeral, e evita as interferencias entre as linguas que está a aprender.	CCL CCEC CSC	
m o			LGB4.9.2.	Identifica diferenzas, regularidades e semellanzas elementais sintácticas, ortográficas, morfolóxicas e léxicas entre todas as linguas que coñece		

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA						
b e	B5.6. Recreación e composición de poemas e relatos para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas, recoñecendo as características dalgúns modelos.	B5.4.	LGB5.4.1.	Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas.	CCL CCEC CSC	EOE CL
b d e	B5.7. Dramatización e lectura dramatizada de situacións de textos literarios adaptados á súa idade.	B5.5.	LGB5.5.1.	Participa activamente en dramatizacións de situacións e de textos literarios adaptados á súa idade.	CCL	
a d e o	B5.8. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada), como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento doutros mundos, tempos e culturas, e como recurso de gozo persoal	B5.6.	LGB5.6.1.	Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento doutros mundos, tempos e culturas, e como recurso de gozo persoal.	CCL CSC CCEC	
a d e o	B5.9. Interese por coñecer os modelos narrativos e poéticos que se utilizan noutras culturas. B5.10. Comparación de imaxes, símbolos e mitos facilmente interpretables que noutras culturas serven para entender o mundo e axudan a coñecer outras maneiras de relacións sociais.	B5.7.	LGB5.7.1.	Amosa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.	CCL CCEC	
1ª AVALIACIÓN						
e	B4.1. Uso e identificación intuitiva da terminoloxía seguinte nas actividades de produción e interpretación: denominación dos textos traballados; enunciado, palabra e sílaba, xénero e número, determinantes, cuantificadores	B4.1.	LGB4.1.1	Sinala a denominación dos textos traballados e recoñece nestes enunciados, palabras e sílabas.	CCL CAA	EOE CL
			LGB4.1.3	Diferencia as sílabas que conforman cada palabra, diferenciando a sílaba tónica das átonas.		

		LGB4.1.5.	Sinala o xénero e número de palabras dadas e cámbiao.		
--	--	-----------	---	--	--

b e	B4.2. Aplicación xeral das normas ortográficas, apreciando o seu valor social.	B4.2.	LGB4.2.1.	Aplica xeralmente as normas de acentuación.	CCL CSC CCEC	EOE CL
			LGB4.2.2.	Coñece e utiliza as normas ortográficas básicas, aplicándoas nas súas producións escritas.		
			LGB4.2.3.	Valora a importancia do dominio da ortografía para asegurar unha correcta comunicación escrita entre as persoas falantes dunha mesma lingua e para garantir unha adecuada interpretación dos textos escritos.		
2ª AVALIACIÓN						
e	B4.1. Uso e identificación intuitiva da terminoloxía seguinte nas actividades de produción e interpretación: tempos verbais (pasado, presente e futuro).	B4.1.	LGB4.1.2.	Identifica o tempo verbal (presente, pasado e futuro) en formas verbais dadas.	CCL CAA	EOE CL
b e i o	B4.9. Identificación de palabras compostas e derivadas, de sinónimos de antónimos e palabras polisémicas de uso habitual, en relación coa comprensión e coa produción de textos.	B4.7.	LGB4.7.1.	Recoñece palabras derivadas e compostas, identificando e formando familias de palabras.	CCL CAA	
			LGB4.7.2.	Recoñece e usa sinónimos, antónimos, palabras polisémicas de uso habitual.		
3ª AVALIACIÓN						
e	B4.1. Uso e identificación intuitiva da terminoloxía seguinte nas actividades de produción e interpretación: denominación dos textos traballados; enunciado, determinantes e cuantificadores.	B4.1.	LGB4.1.4.	Identifica nun texto substantivos, adxectivos determinantes e cuantificadores	CCL CAA	EOE CL
e	B4.7. Identificación intuitiva do verbo e os seus complementos, especialmente o suxeito, así como dalgúns papeis semánticos do suxeito.	B4.5.	LGB4.5.1.	Identifica intuitivamente, en oracións sinxelas, o papel semántico do suxeito.	CCL CAA	
			LGB4.5.2.	. Señala intuitivamente o verbo e os seus complementos, especialmente o suxeito, en oracións.		

CIENCIAS DA NATUREZA

Os coñecementos científicos intégranse no currículo da educación primaria para proporcionar ao alumnado as bases dunha formación científica e tecnolóxica que contribúa a desenvolver as competencias necesarias para comprender a realidade, desenvolverse na vida cotiá e interactuar co seu medio natural.

Os bloques desta área son:

- Bloque 1: Iniciación á actividade científica.
- Bloque 2: O ser humano e a saúde
- Bloque 3: Os seres vivos
- Bloque 4: Materia e enerxía
- Bloque 5: A tecnoloxía, aparellos e máquinas

Os contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe do bloque 1 trabállanse en todos os bloques polo que, para evitar a repetición, só aparecerán no trimestre no que se precise un maior afondamento.

		1ª AVALIACIÓN				
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS AVALIACIÓN	ESTÁNDARES APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO CONSECUCIÓN ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
m	Coñecemento de si mesmo/a e dos e das demais: emocións e sentimentos propios e alleos. Valoración das súas habilidades persoais.	B2.2	CNB2.2.2	Identifica e valora as súas habilidades persoais, comparándoas coas doutra persoa ou ser vivo.	CSC	DIHM

e h k	O corpo humano e o seu funcionamento. As funcións vitais. Importancia dos sentidos en relación co medio. Descrición do seu papel e formas para o seu coidado habitual.	B2.1	CNB2.1.1	Localiza correctamente os principais órganos relacionados coa función de nutrición.	CMCCT CAA	
		B2.1	CNB2.1.1	Coñece os órganos dos sentidos e entende a súa importancia para o funcionamento do organismo.		
b e g h i	Planificación, observación e comparación das diversas maneiras en que os seres vivos realizan as funcións vitais	B3.2	CNB3.2.1	Coñece e explica a función de relación dos seres humanos.	CMCCT CAA CCL CSIEE	EOE
	Realización de proxectos, pequenas investigacións e presentación de resultados.	B1.1	CNB1.1.1	Describe, oralmente e por escrito, o proceso seguido cun texto técnico ou científico ben estruturado.		
	Técnicas de traballo. Recursos e técnicas de traballo individual	B1.3	CNB1.3.1	Utiliza a estratexia de traballo máis adecuada para realizar unha actividade de forma individual.		
a b c d h k	O corpo humano e o seu funcionamento. As funcións vitais. Importancia dos sentidos en relación co medio. Descrición do seu papel e formas para o seu coidado habitual. Hábitos saudables. Factores que producen as enfermidades máis habituais	B1.1	CNB1.1.3	Executa unha acción ou unha tarefa proposta con gran precisión, sen solicitar axuda, tanto ao docente como aos demais membros da clase.	CMCCT	
		B1.2	CNB1.2.1	Establece, con precisión, algunhas conxecturas sobre os sucesos que observou no desenvolvemento da experiencia realizada.		
		B1.2	CNB1.2.1	Deduce, con precisión, algunhas conxecturas sobre os sucesos que observou nun fenómeno natural.		
a b	O corpo humano e o seu funcionamento.	B2.1	CNB2.1.1	Localiza os órganos dos sentidos correctamente.	CMCCT CSC	ESC EOE

c d h k	As funcións vitais. Importancia dos sentidos en relación co medio. Descrición do seu papel e formas para o seu coidado habitual.	B2.1	CNB2.1.2	Coñece a forma correcta de coidar de todos os sentidos, e recoñece as consecuencias de non practicalos.	CCL CAA CSIEE CD	TIC
	Hábitos saudables Factores que producen as enfermidades máis habituais	B2.2.	CNB2.2.1	Observa prácticas e mensaxes contraproducentes para a saúde e recoñece todos os malos hábitos, razoando en cada caso o porque.		
		B1.1	CNB1.1.1	Organiza con fundamento toda a información seleccionada sobre un feito concreto, utilizando unha fonte de información directa ou indirecta.		
		B2.2	CNB2.2.3	Recoñece e explica co vocabulario adecuado algúns factores que producen as enfermidades máis habituais.		
		B2.1	CNB2.1.2	Coñece os cinco sentidos e entende a súa importancia para a relación co medio.		
		B1.1	CNB1.1.5	Propón algunhas actuacións para mellorar o proceso seguido.		
		B1.1	CNB1.1.3	Planifica con detalle a execución dunha tarefa proposta indicando a sucesión das principais accións que deben desenvolverse.		
		B1.1	CNB1.1.4	Consulta e utiliza gráficos para realizar actividades.		
		B1.1	CNB1.1.2	Presenta os traballos, en soporte papel, aplicando máis dun criterio lóxico para ordenar os seus contidos.		

		B1.3	CNB1.3.1	Realiza actividades en equipo adaptando as súas estratexias de traballo ás necesidades do grupo.		
a b c d h k m	Hábitos saudables	B2.2	CNB2.2.1	Explica con detalle e practica os principais hábitos de coidado dos sentidos.	CCL CMCCT	EOE ESC
	O corpo humano e o seu funcionamento.	B2.1	CNB2.1.1	Recoñece os principais órganos do sistema nervioso e localízalos correctamente.	CMCCT	
	Saúde e enfermidade. Hábitos saudables: alimentación, hixiene, exercicio físico e descanso. Actitude crítica ante prácticas e mensaxes que non favorecen o correcto	B1.1	CNB1.1.4	Consulta e utiliza imaxes para realizar actividades.	CMCCT CSC CCL CAA CSIEE	EOE ESC DIHM TIC
		B2.2	CNB2.2.3	Recoñece e aplica actuacións para previr as enfermidades máis habituais.		
desenvolvemento da saúde. Factores que producen as enfermidades máis habituais: carie, obesidade, gripe, catarros... Clasificación dos alimentos en función dos nutrientes principais. Identificación de sistemas de conservación alimentaria. Pirámide alimentaria. Análise de dietas equilibradas. Coñecemento de si mesmo/a e dos e das demais: emocións e sentimentos propios e alleos. Valoración das súas habilidades persoais. A relación cos demais. Toma de decisións. A igualdade entre homes e mulleres.	B1.1	CNB1.1.3	Soluciona os imprevistos tomando decisións lóxicas, adecuadas e meditadas, pensando nas posibles consecuencias que terá a acción que vai realizar.	CD		
	B2.3	CNB2.3.1	Relaciona o consumo de alimentos coa obtención de enerxía que necesitamos diariamente, o crecemento e a saúde.			
	B2.3	CNB2.3.3	Explica e xustifica, utilizando os termos científicos adecuados, as principais características da dieta mediterránea, como a inxesta diaria de determinados grupos de alimentos, e a súa importancia na prevención de enfermidades (sobrepeso, obesidade). Sabe elaborar un menú equilibrado correctamente.			

		B2.2	CNB2.2.1	Recoñece a necesidade de coidar o aparello locomotor para lograr un benestar corporal, propondo as principais normas que pode aplicar.		
a b c d h k m	Clasificación dos alimentos en función dos nutrientes principais. Identificación de sistemas de conservación alimentaria. Pirámide alimentaria. Análise de dietas equilibradas. Hábitos saudables	B2.2	CNB2.2.1	Observa prácticas e mensaxes contraproducentes para a saúde e recoñece todos os malos hábitos, razoando en cada caso o porque.	CMCCT CSC CCL CAA CSIEE CD	ESC EOE TIC
		B2.3	CNB2.3.2	Describe con detalle, e co uso do vocabulario adecuado, todos os métodos de conservación de alimentos estudados, poñendo exemplos de cada un deles.		
		B2.3	CNB2.3.2	Identifica as tipoloxías de envases, os principais requisitos dalgúns alimentos envasados (refrixeración, escuridade,...), a súa data de caducidade e consumo preferente e a información nutricional do produto, relacionándoa cunha dieta saudable ou non saudable.		
		B2	CNB2.2.1	Indica diferentes hábitos persoais, como lavar os dentes ou as mans, ducharse, etc., que favorecen a súa hixiene persoal, xustificando a súa relación cunha boa saúde ou as súas implicacións sociais.		
		B2.3	CNB2.3.1	Recoñece que o ovo é un alimento moi completo e enumera os nutrientes que conteñen a xema e a clara do ovo, respectivamente, de forma correcta.		
		B2.3	CNB2.3.2	Describe correctamente todas as normas de conservación e calidade que deben establecerse nos ovos.		

		B5.1	CNB5.1.1	Amosa unha gran habilidade manual utilizando calquera aparello cando realiza actividades prácticas na aula ou no centro escolar.		
b h e l i o	Identificación de animais e de plantas como seres vivos. Clasificación das plantas (herbas, arbustos e árbores) a partir de características observables. Planificación, observación e comparación das diversas maneiras en que os seres vivos realizan as funcións vitais Identificación de cambios observables que se producen nos seres no contorno. Valoración da biodiversidade e interese pola súa conservación.	B3.1	CNB3.1.2	Recoñece e nomea con precisión todas as plantas dunha colección de exemplares de plantas ou das súas imaxes.	CMCCT CSC CAA CCL	EOE
		B1.1	CNB1.1.1	Relaciona a información obtida sobre un feito, utilizando unha fonte de información directa ou indirecta, con outros fenómenos naturais.		
		B3.1	CNB3.1.2	Clasifica plantas da súa redonda con criterio científico, xustificando a súa decisión.		
		B1.1	CNB1.1.2	Presenta os traballos, en soporte papel, aplicando máis dun criterio lóxico para ordenar os seus contidos.		
		B3.1	CNB3.1.2	Clasifica plantas da súa redonda con criterio científico, xustificando a súa decisión.		
		B3.1	CNB3.1.3	Obtén información, seleccionada e organizada, sobre diferentes plantas		
		B3.2	CNB3.2.1	Coñece e explica a función de nutrición das plantas.		

		B3.2	CNB3.2.2	Planifica, observa, rexistra e comunica o proceso que segue a planta para absorber a auga e los sales minerais que necesita para levar a cabo a función de nutrición.		
		B1.1	CNB1.1.1	Propón varias conclusións relacionadas directamente co fenómeno analizado, utilizando a información recompilada.		
		B3.1	CNB3.1.3	Obtén información, seleccionada e organizada, sobre diferentes plantas utilizando fontes de información en soporte papel e dixital.		
b h e l i o	Identificación de animais e de plantas como seres vivos. Clasificación das plantas (herbas, arbustos e árbores) a partir de características observables. Planificación, observación e comparación das diversas maneiras en que os seres vivos realizan as funcións vitais Utilización guiada de claves e de guías de plantas para a clasificación e identificación dalgunhas especies existentes en Galicia. Identificación de cambios observables que se producen nos seres no contorno. Valoración da biodiversidade e interese pola súa conservación.	B3.2	CNB3.2.1	Coñece e explica a función de relación das plantas.	CMCCT CSC CAA CCL	EOE
		B3.2	CNB3.2.1	Coñece e explica a función de reprodución das plantas.		
		B3.2	CNB3.2.2	Explica o ciclo vital das plantas con flor utilizando o vocabulario científico adecuado.		
		B4.1	CNB4.1.2	Recoñece e valora o labor do bosque para limpar o aire de contaminantes, polo que o respecta e coida correctamente.		
		B3.1	CNB3.1.4	Coñece o bosque, entende que hai que respectalo e sabe como facelo.		
		B4.1	CNB4.1.3	Propón e aplica diferentes accións persoais, no ámbito escolar, doméstico ou municipal, que contribúan á protección de diferentes compartimentos do medio ambiente.		

		B3.1	CNB3.1.2	Observa plantas indirectamente e recoñece as súas características básicas.		
		B3.1	CNB3.1.2	Recoñece e nomea con precisión todas as plantas dunha colección de exemplares de plantas ou das súas imaxes.		
		B3.2	CNB3.2.2	Observa, compara e rexistra as partes de flores en diferentes etapas do seu ciclo vital.		
		B5.1	CNB5.1.1	Amosa unha gran habilidade manual utilizando calquera aparello cando realiza actividades prácticas na aula ou no centro escolar.		
		B1.3	CNB1.3.1	Realiza actividades en equipo adaptando as súas estratexias de traballo ás necesidades do grupo.		

2ª AVALIACIÓN						
b h e l i o	Identificación de animais e de plantas como seres vivos. Clasificación de animais vertebrados e invertebrados a partir de características observables. Utilización guiada de claves e de guías de animais para a clasificación e identificación dalgúns especies existentes en Galicia. Planificación, observación e comparación das diversas maneiras en que os seres vivos realizan as funcións vitais utilizando instrumentos apropiados e medios audiovisuais e tecnolóxicos da maneira máis precisa e rigorosa posible. Comunicación dos resultados, empregando distintos soportes textuais.	B3.1	CNB3.1.1	Describe, empregando os termos científicos adecuados, as características morfolóxicas máis destacadas do animal invertebrado estudado.	CMCCT CCL CSIEE CD CAA CSC	TIC EOE
				Coñece e nomea os principais grupos en que se dividen os animais invertebrados, poñendo algún exemplo de organismo para cada grupo, sen cometer erros.		
				Describe, empregando os termos científicos adecuados e poñendo algún exemplo concreto, o proceso que permite a reprodución aos animais invertebrados.		

				Identifica e clasifica todos os animais propostos no grupo de invertebrados que corresponde.		
				Analiza e interpreta, con linguaxe técnica, as principais características do comportamento dos animais invertebrados que observa.		
				Nomea e clasifica todos os animais examinados no grupo de vertebrados que lles corresponde.		
				Describe, empregando os termos científicos adecuados e poñendo algún exemplo concreto, os procesos que permiten a reprodución aos animais vertebrados.		
b h e l i o	<p>Clasificación de animais vertebrados e invertebrados a partir de características observables.</p> <p>Utilización guiada de claves e de guías de animais para a clasificación e identificación dalgúns especies existentes en Galicia.</p> <p>Planificación, observación e comparación das diversas maneiras en que os seres vivos realizan as funcións vitais utilizando instrumentos apropiados e medios audiovisuais e tecnolóxicos da maneira máis precisa e rigorosa posible. Comunicación dos resultados, empregando distintos soportes textuais.</p> <p>Valoración da biodiversidade e interese pola súa conservación.</p>	B3.1	CNB3.1.1	Describe, empregando os termos científicos adecuados, as características morfolóxicas máis destacadas do animal vertebrado estudado.	CMCCT CCL CSIEE CD CAA CSC	TIC
		B3.1	CNB3.1.1	Analiza e interpreta, con linguaxe técnica, as principais características do comportamento dos animais vertebrados que observa.		
		B3.1	CNB3.1.1	Clasifica os animais vertebrados segundo o seu tipo de alimentación empregando os termos científicos adecuados.		
		B1.1	CNB1.1.4	Consulta e utiliza gráficos para realizar actividades.		

		B3.1	CNB3.1.3	Recoñece a utilidade dunha clave de clasificación de animais e sabe utilizala correctamente, chegando ao resultado adecuado na maioría dos casos.		
		B3.1	CNB3.1.3	Comprende os pasos que debe seguir para elaborar unha clave de clasificación de animais. Busca a información necesaria e establece os criterios de clasificación de forma autónoma, sen solicitar axuda.		
		B3.1	CNB3.1.1	Interesase por calquera animal vertebrado do seu contorno, observando a súa modo de vida e as súas características morfolóxicas.		
		B1.1	CNB1.1.2	Elabora os traballos, en soporte dixital, ordenando os contidos en función de máis dun criterio lóxico.		
b e g h	Uso responsable dos recursos naturais do planeta. A produción de residuos, a contaminación e o impacto ambiental. Desenvolvemento de actitudes individuais e colectivas fronte a determinados problemas medioambientais. Identificación de compoñentes e preparación dunha mestura.	B1.1	CNB1.1.1	Relaciona a información obtida sobre un feito, utilizando unha fonte de información directa ou indirecta, con outros fenómenos naturais.	CMCCT CCL CSIEE CAA	
		B1.1	CNB1.1.4	Consulta e utiliza documentos escritos para realizar actividades.		
		B1.2	CNB1.2.1	Establece, con precisión, algunhas conxecturas sobre os sucesos que observou no desenvolvemento da experiencia realizada.		

		B1.1	CNB1.1.1	Propón varias conclusións relacionadas directamente co fenómeno analizado, utilizando a información recompilada.		
		B1.3	CNB1.3.1	Utiliza a estratexia de traballo máis adecuada para realizar unha actividade de forma individual.		
		B2.2	CNB2.2.4	Realiza de forma autónoma actividades relacionadas co colexio na casa.		
		B4.1	CNB4.1.3	Recoñece envases reciclables da súa redonda cotiá.		
		B4.1	CNB4.1.2	Recoñece que o aire pode conter substancias contaminantes e enumera algúns dos principais gases contaminantes do aire e a súa orixe, clasificándoos segundo se proceden de fontes naturais ou de procesos industriais. Menciona algunhas actuacións para previr a contaminación do aire.		
		B4.3	CNB4.3.2	Recoñece o concepto de mestura e sabe recoñecer se se trata dunha mestura heteroxénea ou homoxénea, sen cometer erros.		
b e g h	Realización de experiencias con mesturas. Identificación de compoñentes e preparación dunha mestura. Procedementos de separación.	B4.3	CNB4.3.3	Separa compoñentes dalgunhas mesturas e presenta conclusións sobre os resultados.	CMCCT CCL CSIEE CAA	
		B5.1	CNB5.1.1	Identifica o instrumento adecuado para realizar diferentes medidas, razoando en cada caso a súa elección.		
		B5.1	CNB5.1.1	Analiza correctamente o funcionamento dos aparellos de medida.		

		B1.1	CNB1.1.3	Enumera e precisa diversos criterios, baseados no sentido común, que utilizou para tomar diferentes decisións	
		B5.1	CNB5.1.1	Amosa unha gran habilidade manual utilizando calquera aparello cando realiza actividades prácticas na aula ou no centro escolar.	
		B1.2	CNB1.2.2	Utiliza correctamente o vocabulario que corresponde a cada un dos bloques de contido.	
		B4.1	CNB4.1.3	Propón e aplica diferentes accións persoais, no ámbito escolar, doméstico ou municipal, que contribúan á protección de diferentes compartimentos do medio ambiente.	

3ª AVALIACIÓN						
a b c e g h	Intervención da enerxía na vida cotiá. O sol e a auga como fontes de enerxía. Realización de experiencias sinxelas sobre o comportamento dos corpos (lupas, espellos, auga e prismas) diante da luz. Uso responsable dos recursos naturais do planeta. Aforro enerxético Desenvolvemento de actitudes individuais e colectivas fronte a determinados problemas mediambientais	B1.2	CNB1.2.2	Utiliza correctamente o vocabulario que corresponde a cada un dos bloques de contido.	CMCCT CCL CSC CSIEE CAA	ESC
		B4.1	CNB4.1.1	Observa e explica con precisión o funcionamento de calquera aparello doméstico considerando o tipo de enerxía que o alimenta e o tipo de enerxía que se orixina.		
			CNB4.1.1	Recoñece e describe con precisión, empregando os termos técnicos adecuados, a intervención da enerxía na transformación da súa vida diaria.		

			CNB4.1.3	Propón e aplica diferentes accións persoais, no ámbito escolar, doméstico ou municipal, que contribúan á protección de diferentes compartimentos do medio ambiente.		
			CNB4.1.2	Explica o funcionamento da enerxía eólica.		
			CNB4.1.1	Observa e explica con precisión o funcionamento de calquera aparello doméstico considerando o tipo de enerxía que o alimenta e o tipo de enerxía que se orixina.		
		B5.1	CNB5.1.2	Coñece a enerxía que empregan as máquinas de uso habitual.		
		B4.1	CNB4.1.3	Aplica e xustifica normas de aforro de enerxía en distintas situacións da vida cotiá, no ámbito escolar, doméstico e social.		
a	Intervención da enerxía na vida cotiá.	B4.2	CNB4.2.1	Reproduce experiencias para estudar o comportamento da luz e explica os fenómenos observados.	CMCCT CCL CSC CSIEE CAA	ESC
b	O sol e a auga como fontes de enerxía.					
c	Realización de experiencias sinxelas sobre o comportamento dos corpos (lupas, espellos, auga e prismas) diante da luz.	B2.2	CNB2.2.4	Realiza actividades de ocio en grupo regularmente.		
e	Uso responsable dos recursos naturais do planeta. Aforro enerxético					
g	Desenvolvemento de actitudes individuais e colectivas fronte					
h	a					
	determinados problemas mediambientais	B4.1	CNB4.1.3	Propón e aplica diferentes accións persoais, no ámbito escolar, doméstico ou municipal, que contribúan á protección de diferentes compartimentos do medio ambiente.		
		B5.1	CNB5.1.1	Amosa unha gran habilidade manual utilizando calquera aparello cando realiza actividades prácticas na aula ou no centro escolar.		

a b c e g h	Identificación de forzas coñecidas que fan que os obxectos se movan ou deformen.	B4.2	CNB4.2.2	Identifica forzas coñecidas que fan que os obxectos se movan ou se deformen a través de experiencias ou pequenas investigacións.	CMCCT CSIEE
	Identificación da enerxía que fai funcionar as máquinas de uso cotián e doméstico e algúns operadores mecánicos (eixe, roda, polea, plano inclinado, engrenaxe, freo, panca, manivela etc.)	B5.1	CNB5.1.2	Comprende e explica a importancia da ciencia e a tecnoloxía na vida cotiá.	
	Planificación e realización dalgún obxecto ou máquina de construción sinxela. Manexo de ferramentas, aparellos e máquinas de uso doméstico, superando estereotipos sexistas. Prevenção de riscos no emprego de máquinas de uso cotián.	B5.2	CNB5.2.2	Planifica a construción dun obxecto ou unha máquina sinxela, indicando con detalle todas as etapas do procedemento que vai seguir.	
a b c e g h	Importancia da ciencia e da tecnoloxía para mellorar as condicións de vida e de traballo.	B5.2	CNB5.2.2	Executa a construción dun obxecto ou dunha máquina sinxela aplicando con seguridade as instrucións dadas, sen pedir axuda para completar a construción.	CMCCT CSIE
		B1.2	CNB1.2.2	Utiliza correctamente o vocabulario que corresponde a cada un dos bloques de contido.	
		B5.1	CNB5.1.2	Coñece a enerxía que empregan as máquinas de uso habitual.	
		B1.3	CNB1.3.1	Realiza actividades en equipo adaptando as súas estratexias de traballo ás necesidades do grupo.	

CIENCIAS SOCIAIS

A área de Ciencias sociais ten como obxecto contribuír ao desenvolvemento persoal e social do alumnado, achegándolle os recursos necesarios para integrarse e participar de forma activa na sociedade en que vive, partindo da comprensión da realidade física, social e histórica máis próxima ata poder comprender o mundo dunha maneira máis global. O desenvolvemento persoal e social dos alumnos e alumnas como futuros cidadáns e cidadás implica, por unha banda, coñecer os mecanismos fundamentais da democracia respectando as regras da vida colectiva e, por outra, interactuar co contorno e o medio velando pola súa conservación ao seren estes bens comúns e compartidos. Os bloques desta área son:

- Bloque 1: Contidos comúns
- Bloque 2: O mundo que nos rodea □ Bloque 3: Vivir en sociedade □ Bloque 4: As pegadas do tempo.

1ª AVALIACIÓN						
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS AVALIACIÓN	ESTÁNDARES APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO CONSECUCIÓN ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSVERSAIS
h g e i	Medición e predición meteorolóxica. Instrumentos de medida	B2.8	CSB2.8.1	Identifica o vento como un elemento que determina o tempo atmosférico e describe adecuadamente os aparellos que serven para medir a súa dirección e velocidade.	CMCCT CCL CAA	
e h i	Planificación e xestión de proxectos co fin de acadar obxectivos. Iniciativa emprendedora.	B1.3	CSB1.3.2	Amosa unha gran seguridade nas súas producións orais e elabora un discurso ordenado, claro e con ideas adecuadas ao tema que se propón.	CAA	
a b	A intervención humana no medio	B2.9	CSB2.9.1	Comprende de que forma a atmosfera protexe os seres vivos ou reconece o papel da capa de ozono, explicando adecuadamente a súa localización ou funcións.	CCL CSC	ECC

h g e i b	O tempo atmosférico	B2.8	CSB2.8.1	Coñece ben os símbolos que representan as variacións do tempo atmosférico e interpreta as iconas sen equivocarse.	CAA CMCCT CCL	
				Comprende en que consisten os diversos elementos que determinan o tempo atmosférico e é capaz de identificar o tempo en situacións hipotéticas.		
				Coñece perfectamente o que é unha nube e o xeito en que forman e é capaz de identificar sen equivocarse toda clase de nubes.		
				Amosa un completo coñecemento da formación das nubes e das precipitacións e elabora unha explicación moi clara sobre ambos procesos.		
				Coñece a capa da atmosfera onde se forman as nubes e clasifícaa segundo algún tipo de criterio, como a altura, a forma ou a cor.		
h g e i	Medición e predición meteorolóxica. Instrumentos de medida.	B2.8	CSB2.8.2	Identifica ou comprende a función dos aparellos que serven para realizar as predicións meteorolóxicas ou descríbemas de forma adecuada.	CAA CMCCT CCL CAA CD	
				Sente moita curiosidade por coñecer o funcionamento do viraventos e do anemómetro e emprega con máximo aproveitamento a aplicación interactiva para conseguilo.		
				Identifica os aparellos que contén unha estación meteorolóxica ou describe a función de cada un deles, polo que é capaz de explicar a utilidade dunha estación na elaboración de mapas ou predicións do tempo.		

a b d e h	Iniciación ao coñecemento científico, toma de conciencia das súas fases e a súa aplicación nas Ciencias sociais.	B1.1	CSB1.1.2	Amosa interese en coñecer o total de pluviosidade mensual e elabora un pluviómetro caseiro seguindo adecuadamente as instrucións, anotando os datos diarios correctamente.	CAA CMCCT CCL CD	
-----------------------	--	-------------	-----------------	--	---------------------------	--

i						
h g e i	Os mapas do tempo. Símbolos convencionais.	B2.5	CSB2.5.3	Observa e interpreta adecuadamente imaxes dun satélite para coñecer e predicir a evolución meteorolóxica do planeta, sendo capaz de deducir as súas potencialidades para evitar catástrofes naturais sobre a poboación e ilustrándoo con sucesos reais	CAA CMCCT CCL	
		B2.5	CSB2.5.3	Comprende os símbolos convencionais que aparecen nun mapa do tempo e interpreta adecuadamente a predición meteorolóxica, explicándoa co vocabulario ou as expresións habituais.	CMCCT	
		B2.5	CSB2.5.1	Coñece perfectamente os símbolos meteorolóxicos e interpreta sen equivocarse o tempo representado no mapa.	CAA CMCCT CCL	
h g e i	Os mapas do tempo. Símbolos convencionais.	B2.5	CSB2.5.3	Interpreta adecuadamente un mapa do tempo e é capaz de explicar os beneficios das predicións meteorolóxicas, tanto para coñecer previamente o tempo dos próximos días como para previr catástrofes naturais en calquera parte do planeta.	CAA CMCCT	
				Coñece perfectamente os símbolos que representan as diversas intensidades do vento e interpreta o mapa do tempo con seguridade e sen equivocarse en nada.	CAA CMCCT	

				Utiliza adecuadamente os símbolos convencionais dun mapa do tempo e exprésase usando os verbos e as expresións habituais dunha predición, complementándoa con consellos sobre aquelas actividades que os cidadáns poderán realizar.	CMCCT	
a b d e h	Busca e selección de información empregando as TIC e outras fontes (directas e indirectas), organización, análise, documentación do proceso (mediante uso do cartafoles) e comunicación das conclusións.	B1.2	CSB1 2.1	Amosa interese na recollida de datos sobre o tempo nunha semana e participa na posterior elaboración dun cadro sobre a meteoroloxía mensual, coordinando as tarefas do resto dos alumnos e amosando unha actitude de	CAA	TI
i				cooperación.		
h g e i	Os mapas do tempo.	B2.5	CSB2.5.2	Recolle os datos atmosféricos diariamente, completa e elabora cadros cos datos obtidos e é capaz de redactar un parte meteorolóxico que resuma o tempo que foi durante un mes	CSIEE CMCCT	
			CSB2.5.1	Amosa un bo dominio do que é o tempo atmosférico e da súa observación e logra completar a súa táboa sen equivocacións. Deduce o tempo atmosférico dos lugares formulados porque comprende adecuadamente os factores que condicionan o clima	CAA CMCCT	
a, b	Planificación e xestión de proxectos co fin de acadar obxectivos. Iniciativa emprendedora.	B1.3	CSB1.3.1	Localiza as capas da atmosfera e describe as súas características adecuadamente e de forma autónoma.	CAA	
d e h i	Planificación e xestión de proxectos co fin de acadar obxectivos. Iniciativa emprendedora.	B1.3	CSB1.3.2	Sabe navegar pola Internet e anota correctamente os datos meteorolóxicos, co que é capaz de redactar un informe de previsión utilizando a terminoloxía adecuada.	CD CCL CMCCT	

h g e i	Medición e predición meteorolóxica.	B2.9	CSB2.9.3	Manexa sen dificultades a aplicación interactiva na que consulta a previsión meteorolóxica e elabora un informe moi útil que comparte cos seus compañeiros mediante un discurso oral moi adecuado.	CD	
		B2.9	CSB2.9.1	Coñece perfectamente o tempo atmosférico e as súas variacións e resolve a actividade sen equivocarse en ningunha das asociacións que realiza.	CAA CMCCT	
a, b e h, i	Iniciación ao coñecemento científico, toma de conciencia das súas fases e a súa aplicación nas Ciencias sociais.	B1.1	CSB1.1.3	Comprende o contido da lenda, polo que é capaz de elaborar un cómic que se axuste ao seu fío argumental mediante uns debuxos realizados con pulcritude.	CSC CMCCT	
h g	Escalas e signos convencionais dun mapa.	B2.4	CSB2.4.1	Interpreta adecuadamente un mapa e nomea e	CAA	

e i				localiza os océanos seguindo as indicacións de forma autónoma.	CMCCT	
b h e, o	A hidrosfera. Distribución das augas no planeta. Masas e cursos de auga.	B2.6	CSB2.6.1	Define o concepto de hidrosfera e identifica ou nomea as masas ou cursos de auga salgada ou doce de forma autónoma.	CCL CMCCT	
e, h g,	Os tramos dun río	B2.6	CSB2.6.3	Identifica os tramos dun río e describe adecuadamente as características de cada un deles	CCL CAA	
h e i b	O tempo atmosférico.	B2.5	CSB2.5.2	Describe adecuadamente as características dun río español que visitara ou relaciona a súa experiencia con outros datos do río procedentes dos seus coñecementos persoais.	CCL CMCCT	

h g e i	Vertentes hidrográficas	B2.6	CSB2.6.3	Localiza os principais ríos de España de forma autónoma, así como outros máis secundarios	CAA CMCCT	
		B2.6	CSB2.6.3	Describe adecuadamente as características dun río español que visitara e relaciona a súa experiencia con outros datos do río procedentes dos seus coñecementos persoais.	CSC CMCCT CCL	
a b	A intervención humana no medio	B2.9	CSB2.9.1	Identifica as accións humanas que contaminan as augas a partir da observación dun debuxo e explica adecuadamente as súas causas e consecuencias sobre o medio natural.	CSC CCL	
a b d e h i	Iniciación ao coñecemento científico, toma de conciencia das súas fases e a súa aplicación nas Ciencias sociais.	B1.1	CSB1.1.1	Elabora unha explicación moi completa e precisa do que é a marea negra e dos seus efectos contaminantes e localiza con rapidez na Internet a información que se lle solicitou.	CD	
	Busca e selección de información empregando as TIC e outras fontes (directas e indirectas), organización, análise, documentación do proceso (mediante uso do cartafoles) e	B 1.2	CSB1.2.1	Busca información sobre a contaminación da auga e exerce un rol de líder positivo na elaboración do mural, valorando as ideas alleas e incorporándoas no traballo	CD	
	comunicación das conclusións.	B 1.2	CSB1.2.1	Coñece moi ben as accións que provocan a contaminación da auga e propón variadas iniciativas para impedila.	CAA CSIEE	
h	A contaminación e o cambio climático	B2.9	CSB2.9.2	Amosa unha gran concienciación fronte á contaminación da auga e é capaz de propor varias medidas efectivas e útiles para impedila.	CSIEE CSC CCL	

b e h i o	Utilización e lectura de diferentes linguaxes textuais e gráficos	B1.3	CSB1.3.3	Interpreta adecuadamente os datos do gráfico, polo que é capaz de explicar o consumo total de auga nun ano ou as distintas formas de gasto directo e indirecto existentes.	CCL CMCCT CSC	
		B1.3	CSB1.3.1	Observa un debuxo dunha paisaxe e identifica as formas elevadas ou chás, definíndoas coa terminoloxía adecuada.	CCL CAA, CSC CMCCT	
h e o	A litosfera: placas tectónicas. Os volcáns, os terremotos e as súas consecuencias.	B2.1	CSB2.1.1	Amosa grande interese pola análise da ilustracións, localiza nela todas as formas do relevo que se lle indican e é capaz de definilas sen equivocarse en ningún caso.	CAA CMCCT CCL	
a b c d	Participación activa e construtiva na vida social, uso das normas de convivencia	B1.2	CSB1.2.1	Participa con entusiasmo no xogo que se lle propón e logra unha excelente dinámica co seu compañeiro sen necesidade de que interveña o docente.	CSIEE CSC CAA	
h e g i o	A litosfera: placas tectónicas. Os volcáns, os terremotos e as súas consecuencias. Identificación dos polos, o eixe e os hemisferios.	B2.1	CSB2.1.1	Amosa gran curiosidade e interese polo coñecemento das formas do relevo e manexa con destreza e habilidade a aplicación interactiva para melloralo.	CSIEE CMCCT CAA	
		B2.3	CSB2.3.1	Localiza de forma correcta e autónoma nun buscador da Internet as placas terrestres e as cordilleiras que se formaron polos seus movementos.	CD CMCCT	
h g i	Os paralelos e meridianos. As coordenadas xeográficas: latitude e lonxitude.	B2.4	CSB2.4.1	Identifica, le ou nomea a lenda de representación dun mapa físico.	CAA CMCCT	

h e o	Planos, mapas e planisferios. Mapas físicos e políticos.	B2.1	CSB2.1.1	Analiza con entusiasmo o mapa da Península Ibérica, enumera todos os territorios que forman España e determina os seus límites sen equivocarse en ningún deles.	CSIEE CMCCT	
hg e, i	Escalas e signos convencionais dun mapa.	B2.6	CSB2.6.2	Diferencia os conceptos do relevo referente á hidrografía e coñece as súas relacións.	CAA CMCCT	
h e o	Planos, mapas e planisferios. Mapas físicos e políticos.	B2.1	CSB2.1.1	Interpreta un mapa de España adecuadamente e é capaz de situar as súas principais unidades de relevo de forma autónoma.	CAA CMCCT	
		B2.1	CSB2.1.1	Coñece perfectamente as características das cordilleiras da Península Ibérica elabora un cadro moi completo que contén toda a información solicitada sen erros de ningunha clase.	CAA CMCCT	
e, h i o	A diversidade xeográfica das paisaxes de Galicia: relevo e hidrografía.	B2.8	CSB2.8.1	Comprende e localiza as unidades de relevo de Galicia correctamente e de forma autónoma.	CAA CMCCT	
e h o	A litosfera: características e tipos de rochas	B2.7	CSB2.7.1	Redacta unha definición clara e comprensible do que son as rochas e clasifícaaas de acordo coa súa orixe de forma ordenada e sen equivocarse.	CMCCT CCL	
				Elabora a súa explicación de forma autónoma, con rapidez e incluíndo toda a información que se lle solicita.	CAA	
				Comprende a composición das rochas ou distingue ou describe as características dos seus principais tipos adecuadamente.	CSIEE CMCCT	

e h o	Rochas e minerais: propiedades	B2.7	CSB2.7.2	Sabe navegar pola Internet e identifica fotografías de minerais ou rochas, organizando adecuadamente os datos sobre as súas características principais en forma de fichas.	CD CMCCT	
			CSB2.7.1	Amosa grande interese na realización da	CAA	
		B2.7	CSB2.7.2	actividade e elabora un completísimo ficheiro con toda a información que se lle solicitou sen equivocarse en ningún aspecto.	CMCCT	
				Identifica con decisión cada un dos minerais dos que está composto o granito e identifica sen dificultades as propiedades que lle permitiron distinguir cada un deles.	CAA CMCCT	

2ª AVALIACIÓN						
a b d e h i	Iniciación ao coñecemento científico, toma de conciencia das súas fases e a súa aplicación nas Ciencias sociais.	B2.9	CSB2.9.1	Compara unha paisaxe natural cunha humanizada e describe as transformacións derivadas da acción humana, explicando adecuadamente a que necesidades responden.	CAA	
b, e h i o	Utilización e lectura de diferentes linguaxes textuais e gráficos	B1.3	CSB1.3.3	Analiza con moita atención imaxes e localiza a través do esbozo todos os elementos dela, o que lle permite elaborar unha descrición moi completa.	CAA CCL CMCCT	
a, b d, e h i	Planificación e xestión de proxectos co fin de acadar obxectivos. Iniciativa emprendedora.	B1.1	CSB1.1.2	Comprende as instrucións ou é capaz de planificar ou executar adecuadamente as tarefas necesarias para debuxar un esbozo dunha paisaxe.	CAA CSIEE	

h	A contaminación e o cambio climático	B2.9	CSB2.9.1	Comprende os factores que causan a contaminación das cidades e formula medidas efectivas para reducila.	CSIEE CSC CCL	
h g i e b	A contaminación e o cambio climático	B2.9	CSB2.9.2	Amosa unha gran concienciación sobre a contaminación nas cidades e é capaz de propor varias medidas efectivas para reducila.	CSIEE	
h, g i e b	Desenvolvemento sostible e consumo responsable.	B2.9	CSB2.9.2	Amosa unha gran concienciación da necesidade de conservar os recursos naturais ou garantir un desenvolvemento sustentable, polo que amosa interese en comprender o funcionamento dun ecobarrio.	CSC CCL	ECC
h, g i e b	Desenvolvemento sostible e consumo responsable.	B2.9	CSB2.9.2	Amosa un grande interese en buscar os ámbitos da vida cotiá nos que se pode aforrar enerxía, polo que é capaz de propor numerosas medidas efectivas de forma autónoma.	CSIEE CSC CCL	ECC
a b d e h i	Iniciación ao coñecemento científico, toma de conciencia das súas fases e a súa aplicación nas Ciencias sociais.	B1.1	CSB1.1.2	Amosa unha gran concienciación da necesidade de conservar os recursos naturais e garantir un desenvolvemento sostible, polo que amosa interese en comprender o funcionamento dun ecobarrio para intentar implantalo no seu propio barrio	CSC CMCCT CAA CCL	ECC
b e h i	Utilización da terminoloxía propia da área.	B1.3	CSB1.3.1	Manexa con soltura e familiaridade o léxico relacionado cos mares e cos océanos e elabora unhas definicións moi precisas de cada un dos termos propostos.	CCL CAA CMCCT CSC	
d g h i o	Demografía e poboación	B1.3	CSB1.3.2	Comprende os factores que adoitan influír na elección dun lugar para vivir ou argumenta de forma adecuada cal é o máis importante segundo a súa opinión.	CCL CAA CMCCT CSC	

		B3.5	CSB3.5.1	Comprende os factores que inciden na variación da poboación ou os conceptos de crecemento natural ou crecemento migratorio e é capaz de aplicalos adecuadamente en casos hipotéticos para determinar se o número de habitantes aumentou ou decreceu.	CAA	
d g h i o	Demografía e poboación. Conceptos demográficos: básicos e a súa representación. Representacións gráficas dalgúns datos demográficos de Galicia obtidos en fontes estatísticas: IGE.	B3.5	CSB3.5.2	Sabe elaborar un gráfico a partir dos datos ou a información ou comprende a súa representación.	CSC CCL	
		B3.5	CSB3.5.1	Sabe o que é o padrón municipal e sente curiosidade por coñecer cando e como se empadroou no seu municipio.	CCL CSC	
d g h	Demografía e poboación. Conceptos demográficos: básicos e a súa representación. Representacións gráficas dalgúns datos demográficos de	B3.5	CSB3.5.1	Amosa grande entusiasmo por realizar a investigación que propón a actividade e consegue a información solicitada de forma fácil e efectiva.	CCL CSC	
i o	Galicia obtidos en fontes estatísticas: IGE.	B3.5	CSB3.5.1	Amosa un grande interese en elaborar un censo de poboación, participando en todas as súas fases de realización de forma activa.	CSC CCL	
		B1.2	CSB1.2.1	Amosa grande entusiasmo pola realización do censo dos nenos da súa clase e realiza as súas tarefas con iniciativa e interese.	CSC CAA	
		B3.5	CSB3.5.1	Interpreta correctamente os elementos que conforman unha pirámide de poboación ou expresa de forma adecuada as conclusións obtidas.	CAA	
a, b d, e h i	Planificación e xestión de proxectos co fin de acadar obxectivos. Iniciativa emprendedora.	B1.3	CSB1.3.3	Comprende os datos que representa unha pirámide de poboación e é capaz de interpretala e extraer conclusións dela de forma autónoma.	CAA	

d g h i o	Demografía e poboación	B3.5	CSB3.5.1	Identifica as Comunidades Autónomas e as cidades españolas cun maior e menor número de habitantes, interpretando correctamente os signos convencionais utilizados no mapa e sendo capaz de explicar de forma xeral a distribución territorial da poboación.	CAA CMCCT	
d, g h i	Conceptos demográficos	B3.5	CSB3.5.1	Amosa un grande interese en coñecer o fenómeno da inmigración, polo que respecta a diversidade cultural existente en España, recoñécea como unha potencial riqueza e é capaz de identificar actitudes intolerantes	CSC	ECC
a b d e h i	Busca e selección de información empregando as TIC e outras fontes (directas e indirectas), organización, análise, documentación do proceso (mediante uso do cartafoles) e comunicación das conclusións.	B1.2	CSB1.2.2	Anota a profesión dos seus pais ou os demais adultos que viven con el, elabora un gráfico de barras ou extrae conclusións de forma autónoma.	CMCCT	
a h n	Educación viaria. Adquisición de coñecementos que contribúan a consolidar condutas e hábitos viarios correctos.	B3.6	CSB3.6.1	Identifica o paso de peóns como o único lugar por onde atravesar a rúa ou confírelle importancia á necesidade de coñecer os sinais de tráfico, polo	CSC CCL	ECC
				que sabe o seu significado.		
			CSB3.6.2	Coñece o significado das formas ou cores dos sinais de tráfico ou é capaz de explicar o significado de todos eles.	CAA CSC CCL	ECC
a, b d e h i	Iniciación ao coñecemento científico, toma de conciencia das súas fases e a súa aplicación nas Ciencias sociais.	B1.1	CSB1.1.2	Planifica ou executa correctamente as tarefas que debe levar a cabo para elaborar un folleto turístico.	CSIEE CCEC	

3ª AVALIACIÓN						
a d e h i	Busca e selección de información empregando as TIC e outras fontes (directas e indirectas), organización, análise, documentación do proceso (mediante uso do cartafoles) e comunicación das conclusións.	B1.2	CSB1.2.1	Amosa un grande interese en participar na elaboración dun mural, contribuíndo en todas as súas fases de realización ou exercendo un rol de liderado positivo entre os compañeiros ou compañeiras.	CSC CAA	
d h	As principais institucións políticas e as súas funcións. Elaboración de organigramas sinxelos.	B3.2	CSB3.2.1	Sabe cales son as principais institucións de Galicia e as súas funcións, que explica e expón correctamente e de forma autónoma.	CCEC CSC CCL	ECC
a	Dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás.	B3.1	CSB3.1.1	Interpreta correctamente imaxes de acordo con textos en relación aos dereitos democráticos.	CSC CCL	ECC
d h	As principais institucións políticas e as súas funcións. Elaboración de organigramas sinxelos.	B3.2	CSB3.2.2	Recoñece as principais institucións do Estado ou sabe explicalas con concreción.	CCL CSC	ECC
	As principais institucións políticas e as súas funcións. Elaboración de organigramas sinxelos.		CSB3.2.1	Describe as funcións das principais institucións que establece a Constitución ou é capaz de explicar adecuadamente o papel dos impostos na financiación dos gastos do Estado español.	CSC	ECC
a b d e h i	Busca e selección de información empregando as TIC e outras fontes (directas e indirectas), organización, análise, documentación do proceso (mediante uso do cartafoles) e comunicación das conclusións.	B1.2	CSB1.2.2	Amosa interese en coñecer os dereitos dos cidadáns recollidos na Declaración Universal dos Dereitos Humanos ou comprende os seus artigos, polo que pode argumentar adecuadamente sobre os valores democráticos nos que se basean ou é capaz de sinalar aquelas situacións nas que se estean violando.	CSC CAA	DDH H

<p>a d</p>	<p>A organización social, política e territorial: o Estado español e as Comunidades Autónomas.</p>	<p>B3.3</p>	<p>CSB3.3.1</p>	<p>Diferencia adecuadamente as distintas divisións territoriais ou administrativas de España ou é capaz de identificar as institucións que as representan ou as súas funcións.</p>	<p>CAA CSC</p>	
<p>b g d</p>	<p>O tempo histórico. A Prehistoria e a Idade Antiga: duración e datación dos feitos históricos significativos que as acoutan. Proxecto de traballo colaborativo sobre as formas de vida que caracterizan a Prehistoria.</p>	<p>B4.1</p>	<p>CSB4.1.1</p>	<p>Identifica correctamente e de forma autónoma todas as características da Prehistoria.</p>	<p>CSC CMCCT CCL</p>	
		<p>B4.3</p>	<p>CSB4.3.1</p>	<p>Cubre un cadro con características e períodos cronolóxicos da Prehistoria correctamente e de forma autónoma.</p>	<p>CMCCT CSC</p>	
		<p>B4.1</p>	<p>CSB4.1.2</p>	<p>Coñece a forma de alimentación básica das poboacións do Paleolítico ou o Neolítico ou é capaz de recoñecer a agricultura ou a gandería como os aspectos fundamentais que marcaron o paso entre os dous períodos, expresándoo oralmente ou por escrito de forma adecuada.</p>	<p>CCL CSC CCEC CMCCT</p>	
		<p>B4.4</p>	<p>CSB4.4.3</p>	<p>Caracteriza correctamente o Paleolítico ou o Neolítico ou é capaz de establecer as diferenzas entre ambos períodos de forma autónoma, explicándoas adecuadamente de forma oral ou escrita.</p>	<p>CSC CCEC CCL</p>	
		<p>B4.3</p>	<p>CSB4.3.2</p>	<p>Coñece os aspectos ou sucesos que caracterizan as distintas etapas da Prehistoria ou selecciona imaxes ilustrativas, argumentando adecuadamente a súa elección.</p>	<p>CAA CSC CMCCT</p>	
			<p>CSB4.2.1</p>	<p>Recoñece a importancia que representan os restos</p>	<p>CSC</p>	
		<p>B4.2</p>		<p>arqueolóxicos do pasado como fonte de coñecemento.</p>	<p>CMCCT CAA</p>	

a, b e h	Planificación e xestión de proxectos co fin de acadar obxectivos. Iniciativa emprendedora.	B1.3	CSB1.3.1	Observa imaxes sobre as fases dunha escavación arqueolóxica ou as ferramentas utilizadas, identificándoas ou describindoas coa terminoloxía adecuada.	CCL CAA CSC	
b g d	O tempo histórico. A Prehistoria e a Idade Antiga: duración e datación dos feitos históricos significativos que as acoutan.	B4.4	CSB4.4.2	Sitúa as civilizacións ou os pobos que se desenvolveron na Península no período adecuado ou é capaz de describir as súas características principais poñendo algún exemplo sobre o seu legado.	CSC CCEC CCL	
a b d e h	Busca e selección de información empregando as TIC e outras fontes (directas e indirectas), organización, análise, documentación do proceso (mediante uso do cartafol) e comunicación das conclusións.	B1.2	CSB1.2.1	Participa na recreación dunha comunidade paleolítica ou colabora activamente na consecución do obxectivo común, recoñecendo o valor da cooperación ou razoando a súa importancia de forma adecuada.	CCSC CAA	
b, d h o	A península ibérica na Prehistoria.	B4.4	CSB4.4.4	Sitúa xeográfica ou cronoloxicamente os pobos ou celtas, ou é capaz de describir as súas características adecuadamente.	CSC CCEC CMCCT	
a b d e	Iniciación ao coñecemento científico, toma de conciencia das súas fases e a súa aplicación nas Ciencias sociais.	B1.1	CSB1.1.3	Comprende as actividades cotiás dun patricio ou un plebeo na época romana ou sábeas sintetizar nun esquema, explicando adecuadamente as diferenzas entre os dous estilos de vida.	CAA CCL CMCCT	
d h o	Nosso patrimonio histórico e cultural.	B4.5	CSB4.5.1	Relaciona a función de edificios actuais coa doutros de época romana ou é capaz de razoar adecuadamente por que perviviron ata os nosos días.	CAA CSC CCEC	
		B4.6	CSB4.6.1	Valora a pervivencia arquitectónica da civilización romana en Mérida como patrimonio cultural da humanidade, polo que amosa un grande interese en participar na busca de datos sobre a cidade ou en ampliála a outros lugares de España similares.	CSC CCEC	

b, d h o	A península ibérica na Prehistoria.	B4.4	CSB4.4.1	Sitúa as etapas da prehistoria de forma correcta ou sabe explicar os acontecementos principais asociados.	CSC CCEC CCL CMCCT	
-----------------------------	-------------------------------------	-------------	-----------------	---	-----------------------------	--

MATEMÁTICAS

As matemáticas son un conxunto de saberes asociados aos números e ás formas, que permiten a análise de distintas situacións reais. Identifícanse coa dedución, a indución, a estimación, a aproximación, a probabilidade, a precisión, o rigor, a seguridade etc. e axúdannos a enfrontarnos a situacións abertas, sen solución única e pechada. Son unha agrupación de ideas e formas que nos permiten analizar os fenómenos e as situacións que se presentan na realidade para obter informacións e conclusións que non estaban explícitas e actuar, preguntármonos, obter modelos e identificar relacións e estruturas, de modo que comportan, sobre todo, encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas e non só utilizar cantidades e formas xeométricas. Os bloques desta área son:

- Bloque 1: Procesos, métodos e actitudes en matemáticas.
- Bloque 2: Números
- Bloque 3: Medida
- Bloque 4: Xeometría
- Bloque 5: Estatística e probabilidade.

1ª AVALIACIÓN

BLOQUE 1 PROCESOS, MÉTODOS E ACTITUDES EN MATEMÁTICAS

OBJETIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS AVALIACIÓN	ESTÁNDARES APRENDIZAJE	GRAO MÍNIMO CONSECUCCIÓN ESTÁNDAR	COMPETENCIAS CLAVE	ELEMENTOS TRANSV.
b g	B1.2. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.	B1.3.	MTB1.3.1. MTB1.3.2.	Profundar en problemas resoltos proponendo pequenas variacións nos datos, outras preguntas etc.	CMCT CAA CSIEE	TIC EOE
b e g	B2.2. A numeración romana. B2.3. Orde numérica. Utilización dos números ordinais. Comparación de números.	B2.1.	MTB2.1.1 MTB2.1.2	. Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números	CMCT CCEC CCL CAA	
BLOQUE 4. XEOMETRÍA						
b g i	B4.1. Formas planas e espaciais: figuras planas: elementos, relación e clasificación. B4.2. Clasificación de triángulos atendendo os seus lados e os seus ángulos.	B4.1.	MTB4.1.1.	Coñecer as figuras planas; cadrado, rectángulo, romboide, triángulo, trapecio e rombo.	CMCT CAA CD	TIC EOE
b g	B4.3. Clasificación de cuadriláteros atendendo o paralelismo dos seus lados. Clasificación dos paralelepípedos. B4.4. A circunferencia e o círculo. Elementos básicos: centro, raio e diámetro.	B4.2.	MTB4.2.1. MTB4.2.2	Utilizar as propiedades das figuras planas para resolver problemas.	CMCT CAA	

b g	B4.3. Clasificación de cuadriláteros atendendo o paralelismo dos seus lados. Clasificación dos paralelepípedos. B4.4. A circunferencia e o círculo. Elementos básicos: centro, raio e diámetro.	B4.2.	MTB4.2.1 MTB4.2.2	Utilizar as propiedades das figuras planas para resolver problemas.	CMCT CAA
b g	B4.5. Identificación e denominación de polígonos atendendo o número de lados. B4.6. Corpos xeométricos: elementos, relación e clasificación. B4.7. Poliedros. Elementos básicos: vértices, caras e arestas. Tipos de poliedros. B4.8. Corpos redondos: cono, cilindro e esfera. B4.9. Regularidades e simetrías: recoñecemento de regularidades.	B4.3	MTB4.3.1 MTB4.3.2. MTB4.3.3	Identifica e nomea polígonos atendendo o número de lados. Recoñece e identifica poliedros, prismas, pi pirámides e os seus elementos básicos: vértices, caras e arestas Recoñece e identifica corpos redondos: cono, cilindro e esfera e os seus elementos básicos	CMCT CAA

b g h	B4.10. Interpretación de representacións espaciais en situacións da vida cotiá.	B4.4	MTB4.4.1.	Interpretar representacións espaciais realizadas a partir de sistemas de referencia e de obxectos ou situacións familiares.	CMCT CAA CSC
b g	B4.11. Resolución de problemas de xeometría relacionados coa vida cotiá.	B4.5.	MTB4.5.1. MTB4.5.2	Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados	CMCT CAA CSIEE
2ª AVALIACIÓN					
BLOQUE 2. NÚMEROS					
b e g	B2.1. Números naturais, decimais e fraccións. B2.4. Nome e grafía dos números de máis de seis cifras.	B2.1	MTB2.1.1 MTB2.1.2	Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números	CMCT CCEC CCL CLEOE

b g	B2.10. Descomposición e redondeo de números naturais e decimais	B2.2.	MTB2.2.1.	Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor.	CMCT CAA	
b g	B2.11. Operacións con números naturais: suma, resta, multiplicación e división. B2.12. Identificación e uso dos termos propios da división. B2.13. Propiedades das operacións e relacións entre elas utilizando números naturais.	B2.3.	MTB2.3.1. MTB2.3.2.	Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as súas propiedades, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará	CMCT CAA	CATIC
b g i	B2.18. Estimación de resultados. B2.19. Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división. B2.20. Automatización de algoritmos. B2.21. Descomposición de números naturais atendendo ao valor posicional das súas cifras.	B2.4.	MTB2.4.1. MTB2.4.2. MTB2.4.3 MTB2.4.4 MTB2.4.5.	Coñecer, utilizar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá.	CMCT CAA	CL
3ª AVALIACIÓN						
BLOQUE 2. NÚMEROS						

b e g h	B2.22. Construción de series ascendentes e descendentes. B2.23. Descomposición de números decimais atendendo ao valor posicional das súas cifras. B2.24. Elaboración e uso de estratexias de cálculo mental. B2.25. Utilización da calculadora.	B2.4.	MTB2.4.1. MTB2.4.2. MTB2.4.3 MTB2.4.4 MTB2.4.5.	Coñecer, utilizar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá.	CMCT CAA	CL
------------------	--	-------	---	--	-------------	----

b e g h	B2.5. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas etc. B2.6. O sistema de numeración decimal: valor posicional das cifras. B2.7. O número decimal: décimas e centésimas. B2.8. Fraccións. Representación gráfica. B2.9. Os números decimais: valor de posición.	B2.1.	MTB2.1.1 MTB2.1.2.	Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións. Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais	CMCT CCEC CCL CAA	
b g	B2.14. Concepto de fracción como relación entre as partes o todo. B2.15. Operacións con fraccións. B2.16. Operacións con números decimais. B2.17. Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división.	B2.3.	MTB2.3.1. MTB2.3.2 MTB2.3.3.	Aplica as propiedades das operacións e as relacións entre elas. Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador na resolución de problemas contextualizados. Realiza operacións con números decimais na resolución de problemas contextualizados	CMCT CAA	CL
BLOQUE 3. MEDIDA						
b e g	B3.1. Elección da unidade máis axeitada para a expresión dunha medida. B3.2. Realización de medicións. B3.3. Estimación de lonxitudes, capacidades e masas de obxectos e espazos coñecidos; elección da unidade e dos instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida.	B3.1.	MTB3.1.1. MTB3.1.2.	Estima lonxitudes, capacidades e masas de obxectos e espazos coñecidos elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados. Mide con instrumentos, utilizando estratexias e unidades convencionais e non convencionais.	CMCT CCL CAA	CLEOE CATIC
g	B3.4. Comparación e ordenación de medidas dunha mesma magnitude. B3.5. Desenvolvemento de estratexias para medir figuras de maneira exacta e aproximada. B3.6. Sumar e restar medidas de lonxitude, capacidade e masa.	B3.2.	MTB3.2.1. MTB3.2.2 MTB3.2.3.	Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade e masa Expresa en forma simple a medición da lonxitude, capacidade ou masa dada en forma complexa e viceversa. Compara e ordena medidas dunha mesma magnitude.	CMCT	

b g	B3.7. Unidades de medida do tempo e as súas relación. B3.8. Equivalencias e transformacións entre horas, minutos e segundos. B3.9. Lectura en reloxos analóxicos e dixitais. B3.10. Cálculos con medidas temporais.	B3.3.	MTB3.3.1	Resolve problemas da vida diaria utilizando as medidas temporais e as súas relacións.	CMCT CAA	
b g	B3.11. O sistema monetario da Unión Europea. Unidade principal: o euro. Valor das diferentes moedas e billetes. B3.12. Múltiplos e submúltiplos do euros. B3.13. Equivalencias entre moedas e billetes.	B3.4.	MTB3.4.1.	Coñece a función, o valor e as equivalencias entre as diferentes moedas e billetes do sistema monetario da Unión Europea utilizándoas tanto para resolver problemas	CMCT CAA CSC	

COMÚNS A TODAS AS AVALIACIÓNS**BLOQUE 1. PROCESOS, MÉTODOS E ACTITUDES EN MATEMÁTICAS**

b g e	B1.1. Planificación do proceso de resolución de problemas: análise e comprensión do enunciado.	B1.1B1.2	MTB1.2.1	Comunica verbalmente e reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas:revisa as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comproba e interpreta as solucións no contexto da situación, busca outras formas de resolución etc.	CMCT CAA CSIEE CCL	EOE
b g	B1.4. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico	B1.5.	MTB1.5.1	Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático.	CMCT CSC CSIEE	
b g i	B1.5 Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados. B1.6. Integración nas tecnoloxías da información e a	B1.6.	MTB1.6.1.	Utilizar os medios tecnolóxicos de modo habitual no proceso de aprendizaxe	CMCT CD CAA	

g	comunicación no proceso de aprendizaxe B1.3. Acercamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas.	B1.4.	MTB1.4.1	. Practica o método científico sendo ordenado, organizado e sistemático	CMCT CAA	
BLOQUE 2. NÚMEROS						
b g	B2.26. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas. B2.27. Resolución de problemas da vida cotiá.	B2.5.	MTB2.5.1 MTB2.5.2.	Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel	CMCT CAA CSIEE	
BLOQUE 5. ESTATÍSTICA E PROBABILIDADE						
b g	B5.1. Recollida e clasificación de datos cualitativos e cuantitativos.	B5.1	MTB5.1.1	Recoller e rexistrar unha información cuantificable, utilizando recursos sinxelos de representación gráfica: táboas de datos, bloques de barras, diagramas lineais... comunicando a información.	CMCT CAA	
b g	B5.2. Análise crítica das informacións que se presentan mediante gráficas estadísticas.	B5.2.	MTB5.2.1	Facer estimacións baseadas na experiencia sobre o resultado	CMCT CAA	

LIBRE CONFIGURACIÓN “TALLER DE LINGUAS”

Tendo en conta os resultados obtidos polos alumnos de 3º e 5º de EP no curso académico 2015-2016, o claustro de profesores do CPI Padrenda-Crespos decidiu por unanimidade ofrecer como materia de libre configuración en 4º e 6º de EP un Obradoiro de Linguas (Lingua galega e Lingua castelá). A materia impartirase unha vez á semana alternando as dúas linguas da nosa Comunidade.

Esta decisión fundaméntase nas dificultades atopadas no alumnado na expresión oral.

Desta maneira o obxectivo xeral desta materia é desenvolver destrezas e capacidades básicas da competencia en comunicación lingüística.

O cadro que se presenta a continuación dispón os obxectivos que traballaremos de forma anual, xa que, debido a baixa carga lectiva da materia, van a ser os mesmos en cada trimestre.

Co fin de promover unha educación o máis significativa e interdisciplinar posible aproveitaremos o proxecto transversal “Viaxeiros polo mundo” (mencionado no apartado de actividades extraescolares e complementarias desta programación) para desenvolver os obxectivos desta materia baseados

no BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. FALAR E ESCOITAR, da área de Lingua Castelá e Literatura.

OBXECTIVOS	CONTIDOS	AVALIACIÓN CRITERIOS	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN	COMPETENCIAS
a c e	Estratexias e normas para o intercambio comunicativo: participación; exposición clara; organización do discurso; escoita; respecto á quenda de palabra; papel de persoa moderadora; entoación adecuada; respecto polos sentimentos, experiencias, ideas, opinións e coñecementos dos e das demais.	B1. 1.	LCB1. 1.1.	Emprega a lingua oral e axusta os rexistros lingüísticos.	CCL CAA CSC
			LCB1. 1.2.	Transmite as ideas con claridade, coherencia e corrección.	CCL CAA
			LCB1. 1.3	Escoita as intervencións dos compañeiros e segue as normas para o intercambio comunicativo.	CCL CAA CSC
			LCB1. 1.4	Aplica as normas sociocomunicativas: escoita atenta, espera de quendas participación respectuosa, adecuación á intervención da persoa interlocutora, papel de persoa moderadora e certas normas de cortesía.	CCL CAA CSC

e	Comprensión e expresión de mensaxes verbais e non verbais.	B1. 2.	LCB1. 2.1.	Emprega recursos lingüísticos para comunicarse nas interaccións orais.	CCL
a b e	Participación en situacións de comunicación, espontáneas e dirixidas, utilizando un discurso ordenado e coherente.	B1. 3.	LCB1. 3.1.	Exprésase cunha pronunciación e unha dicción correctas.	CCL
			LCB1. 3.2.	Expresa as súas propias ideas comprensiblemente.	CCL
			LCB1. 3.3.	Participa activamente en debates , diálogos, e exposicións orais.	CCL CAA CSC CSIEE
			LCB1. 3.4.	Participa nas tarefas de aula, cooperando en situación de aprendizaxe compartida.	
e	Valoración crítica de mensaxes verbais e non verbais.	B1. 4.	LCB1. 4.1.	Amosa unha actitude de escoita atenta	CCL

A avaliación desta materia considerará os criterios seguintes :

- 30% : interese, participación, traballos de investigación.
- 70% : valoración da expresión oral a través de exposicións orais.

5. METODOLOXÍA

O presente curso contaremos cunha soa aula de 4º de primaria de dez alumnos e alumnas.

Tendo en conta que non existe unha metodoloxía que leve a un éxito seguro, decidimos que esta será variada e flexible atendendo aos estilos de aprendizaxe do alumnado, ao tipo de contidos que se desenvolvan, aos obxectivos que se perseguen en cada unidade, ao resultado das avaliacións de cada unha das secuencias de ensino-aprendizaxe, aos reforzos necesarios para superar as dificultades,...; por tanto, e seguindo as directrices que marca o PEC, a aprendizaxe será significativa, seguindo a liña do Construtivismo, e terá como base o traballo das Competencias Básicas dende todos os ámbitos.

Poderíamos compendiar todo isto nos seguintes principios metodolóxicos:

- Respecto ás leis da maduración.
- Comunicación e apertura.
- Individualización e autonomía.
- Socialización.
- Secuenciación.
- Flexibilidade.
- Aprendizaxe construtivo-significativa.
- Formación de hábitos e actitudes.
- Coordinación coa familia.

Especificamente, ditos principios deben facilitar:

1. A conexión co nivel de desenvolvemento real e potencial dos alumnos/as, atendendo as súas diferenzas individuais e partindo do próximo para chegar ó afastado. Esta atención á diversidade requirirá a elaboración de programas específicos que asuman a función compensadora que pretende a Educación Primaria.
2. A comunicación a través do diálogo e a apertura a outras formas de pensar e obrar.
3. Creación dun clima afectivo e rico en vivencias baseadas no respecto mutuo, procurando a motivación necesaria para espertar, manter e incrementar o interese dos alumnos e alumnas.
4. A progresión do xeral ao particular de forma cíclica, en función do pensamento globalizado do alumno/a; tendo en conta a transversalidade do currículo. Reforzaremos así o aprendido nos cursos precedentes, abrindo o coñecemento cara a novos temas.
5. A adaptación da acción educativa ás diferenzas persoais (capacidade, intereses e ritmo de aprendizaxe), como base do desenvolvemento integral e autónomo, espírito de grupo co exercicio da participación e a cooperación, practicando a aprendizaxe grupal, a interacción e interrelación de iguais e de discentes e docentes
6. A organización de contidos, de maneira que exista harmonía entre as metas e os medios que se empregan para conseguilas.
7. Integración activa dos alumnos na dinámica xeral da aula e na adquisición e na configuración das aprendizaxes.

Partirase dos intereses, demandas, necesidades e expectativas dos alumnos. Tamén será importante arbitrar dinámicas que fomenten o traballo en grupo. Empregarase o xogo como elemento motivador fundamental para a aprendizaxe.

Terase en conta a diversidade do alumnado. Óptase pola flexibilidade adecuada nas diversas situacións de aprendizaxe, a selección da metodoloxía mais aconsellable en

cada caso, (incluso combinando distintos métodos), respectando os distintos intereses e motivacións e os aspectos organizativos espazo-temporais.

O progresivo acceso a formas de conduta máis autónomas e a crecente socialización dos alumnos fai obrigada a educación en valores. Esta contéplase na presentación explícita de actividades que conducen á adopción de actitudes positivas sobre o coidado do propio corpo, a conservación da natureza, a convivencia...

Busca dunha aprendizaxe constructivo-significativa, partindo da consolidación do saber anterior e o reforzo daquel que permita enlazar os organizadores previos co novo coñecemento que se debe adquirir.

Apoio á creatividade de alumnos, alumnas e docentes, como forma diversificada e enriquecedora da comunicación.

O progresivo acceso a formas de conduta máis autónomas e a crecente socialización dos alumnos/as fai obrigada a educación en valores. Esta contéplase na presentación explícita de que conducen á adopción de actitudes positivas sobre o coidado do propio corpo, a conservación da natureza, a convivencia.

O contacto escola-familia como marco afectivo-efectivo de relacións e, por extensión, de toda a comunidade educativa.

Tipo de actividades.

As actividades son o medio para levar acadar a consecución os principios da unidade con vistas a cubrir os contidos e alcanzar os obxectivos, sempre tendo en conta os principios metodolóxicos.

Empregaremos diferentes tipos de actividades:

- *Actividades de introdución-motivación*, que introducen ó alumnado no que han de aprender, como poden ser os debates, a presentación de murais, as lecturas motivadoras ou a presentación de material ou obxectos relacionados co tema a tratar...
- *Actividades de coñecementos previos*, que realizamos para coñecer o que saben dos contidos a traballar, que se realizarán mediante debates ou realización de probas escritas.
- *Actividades de desenvolvemento*, que permiten coñecer os novos contidos: as recollidas no libro de texto, ditados en diferentes linguas, debuxos alusivos á temática traballada, redaccións, fichas de ampliación...
- *Actividades de consolidación*, que relacionan o que sabían co aprendido, con vistas a consolidar as aprendizaxes.
- *Actividades de reforzo e recuperación*, programadas para o alumnado que non alcanzou os mínimos esixibles. Entre as que destacan a realización de fichas de reforzo para a área a traballar, o traballo en equipo con algún compañeiro/a que o guíe e motive nos seus avances...
- *Actividades de ampliación*, enfocadas ó alumnado que superou amplamente as actividades propostas; para elo botaremos man do material de ampliación presente na aula (dvds, cds interactivos, fichas..), libros de lectura e actividades interactivas en rede.

Se se considera preciso poderanse establecer tarefas de reforzo dos contidos aprendidos para realizar na casa. Ademais, enviaranse para casa as tarefas que por falta de tempo ou traballo do neno/a non se rematasen na aula logo dun tempo prudencial para a súa realización

Organización do espazo-tempo

A distribución de espazos fórmase a partir dos seguintes obxectivos:

- a) Incrementar as posibilidades de interacción grupal.
- b) Potenciar na actividade escolar un grao de autonomía suficiente.

c) Permitir o aproveitamento de espazos alleos á propia aula.

No grupo clase pódense dar distintos tipos de agrupamento segundo o tipo de actividade levada a cabo. Segundo o tamaño dos grupos falaremos de: gran grupo, grupo clase, grupos pequenos, e traballo individual.

Ademais coidarase do correcto aproveitamento dos espazos que teñen un uso específico no centro, e que en definitiva son de uso común por parte de todos os alumnos/as (Biblioteca, aula de informática, sala de usos múltiples, patios de recreo, aula de audiovisuais...)

:

A organización do tempo contéplase desde dúas perspectivas claramente diferenciadas:

- ✓ A confección dun horario xeral, co correspondente desenvolvemento das áreas, acorde coa súa óptima temporalización.
- ✓ A elaboración dun horario de actividade docente, no que se presentan as restantes actividades organizativas do centro (coordinación de ciclo, atención a pais, actividades extraescolares, celebracións do centro...)

Atención á diversidade

A atención á diversidade supón un concepto amplo de acción educativa que intenta dar resposta ás dificultades de aprendizaxe, ás discapacidades sensoriais, físicas, psíquicas e sociais, aos grupos de risco, ás minorías étnicas, ao alumnado superdotado, aos inmigrantes, ao alumnado con intereses especiais e a calquera outra necesidade educativa diferenciada e especializada.

Cada alumno e cada alumna ten unha ampla gama de necesidades educativas, debidas á presenza de múltiples factores persoais e sociais (xénero, idade, etapa de desenvolvemento madurativo, motivación, intereses, estilos de aprendizaxe, expectativas, procedencia socioeconómica e cultural, orixe étnica, etc.), que deben ser satisfeitas.

Así, neste curso como medida xeral, adoptaremos as seguintes medidas de atención á diversidade:

1ª Adoptar *organizacións flexibles* dentro da aula, con respecto polos principios básicos da organización e do funcionamento dos grupos, practicando estratexias inter e intragrupo, para potenciar o traballo con grupos heteroxéneos de alumnos e alumnas.

2ª. Realizar *reforzos educativos* encamiñados a dar resposta aos distintos estilos de aprendizaxe ou dificultades transitorias do alumnado (en principio, non significativas).

3ª Planificar e desenvolver un programa coherente de orientación e *acción tutorial* que facilite a resposta educativa ás súas necesidades específicas, permanentes ou transitorias.

Ademais contamos con apoios dentro e fóra da aula, destinados a varios alumnos do curso, e contemplados na programación do D.O do centro.

Sempre que sexa necesario, e como medida de reforzo e afianzamento de contidos traballados, trataremos de empregar material adaptado á diversidade da aula (fichas de reforzo e ampliación, materiais para a realización de medicións e experiencias científicas, aplicación interactivas, material funxible...).

Elementos transversais

Traballaremos o desenvolvemento dos valores que fomenten:

- A igualdade efectiva entre homes e mulleres e a prevención da violencia de xénero.
- A non-discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social.
- A aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social.

- Valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto polo Estado de dereito, o respecto e a consideración polas vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.
- O desenvolvemento sustentable e o ambiente.
- O desenvolvemento do espírito emprendedor, a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a confianza nun mesmo e o sentido crítico.
- A seguridade viaria a través de accións para a mellora da convivencia e a prevención dos accidentes de tráfico, co fin de que o alumnado coñeza os seus dereitos e deberes como usuario/a das vías, en calidade de peón, viaxeiro/a e condutor/ora de bicicletas, e respecte as normas e os sinais, e de que se favoreza a convivencia, a tolerancia, a prudencia, o autocontrol, o diálogo e a empatía con actuacións adecuadas tendentes a evitar os accidentes de tráfico e as súas secuelas.

Fomento da lectura

A lectura é un factor esencial do enriquecemento intelectual e constitúe unha actividade clave na educación por ser un dos principais instrumentos de aprendizaxe, cuxo dominio abre as portas a novos coñecementos. Unha deficiente aprendizaxe lectora e unha mala comprensión do lido abocan aos alumnos ao fracaso escolar e persoal. Por iso, a comprensión lectora, ademais de ser un instrumento de aprendizaxe, é un requisito indispensable para que o alumno sinta gusto pola lectura. A lectura estará presente en todas as áreas, non só desde a área de Lingua Castelá e Literatura, senón a través das actividades específicas de todas as áreas. Traballarase diariamente na aula, concedéndolle gran importancia á comprensión lectora, a lectura individual e en voz alta. Realizaremos frecuentes visitas á biblioteca do centro, e seguiremos co proxecto da biblioteca de aula, que conta cun servizo de préstamo. Esta biblioteca, que será xestionada por dous encargados semanais, o alumnado que o solicite poderá realizar un traballo sobre a lectura (resumo, comentario e debuxo...), e unha vez entregado recibirá unha pegatina para pegar no seu álbum. Ao completar dito álbum (5 traballos), o alumno/a poderá recibir un premio sorpresa pola súa afección á lectura. Ademais neste curso participaremos en todos os proxectos de fomento da lectura que se poñan en marcha dentro ou fóra do centro (hora de ler, carriño de lectura, programas de animación á lectura...) Os obxectivos de que se pretende lograr son os seguintes:

- Espertar e aumentar o interese do alumnado pola lectura
- Mellorar a pronuncia, entoación, velocidade e o ritmo na lectura.
- Mellorar a comprensión lectora e ampliar o vocabulario desde todas as áreas do currículo.
- Formar lectores capaces de desenvolverse con éxito no ámbito escolar.
- Fomentar no alumnado, a través da lectura, unha actitude reflexiva e crítica ante as manifestacións do contorno.
- Recoñecer a estrutura dun determinado texto (presentación, nodo e desenlace) así como a súa idea principal.
- Identificar aos personaxes protagonistas e secundarios.
- Iniciar ao alumnado no uso do dicionario.
- Potenciar o uso da biblioteca do centro tanto para a busca de información e aprendizaxe e como fonte de pracer.

Prestaremos especial atención á elección dos textos cos que se vai traballar. Trataremos que os textos escollidos sexan motivadores e axeitados ao nivel dos lectores. Traballarase a identificación da estrutura dos diferentes textos, as ideas principais e

secundarias, o sentido dos distintos parágrafos e as relacións que entre eles se establecen.

Os criterios a ter en conta para escoller os textos son:

- Grao de maduración do proceso lector.
- Elección de temas atractivos e interesantes para os alumnos.
- Aumento da dificultade dos textos ao longo do curso.
- Textos variados en canto a contidos e de diferentes xéneros literarios.
- Elección do tipo de letra axeitada aos distintos niveis.
- Ilustracións atractivas e motivadoras.

Educación dixital.

As tecnoloxías da información e a comunicación han de constituír unha ferramenta cotiá nas actividades de ensino e aprendizaxe das diferentes áreas, así como un instrumento de traballo para explorar, analizar e intercambiar información. As TIC forman parte da vida diaria dos nosos alumnos e alumnas, e o seu correcto emprego é cada vez máis demandado na nosa sociedade; por iso neste segundo ciclo de primaria faremos un uso habitual destas ferramentas.

O obxectivo que se pretende alcanzar ao finalizar a escolarización obrigatoria é a consecución por parte do alumnado de competencia dixital. Esta competencia consiste en dispoñer de habilidades para buscar, obter, procesar e comunicar información, e para transformala en coñecemento. Incorpora diferentes habilidades, que van desde o acceso á información ata a súa transmisión en distintos soportes unha vez tratada, incluíndo a utilización das TIC como elemento esencial para informarse, aprender e comunicarse

Este curso contamos cun ordenador de aula, que será empregado como apoio ás explicacións diarias e para o traballo de diferentes contidos en grupos ou individualmente, empregando para iso recursos interactivos que posúe o ciclo ou que nos proporciona internet. Ademais este equipo está conectado ao encerado dixital, que será un recurso didáctico importantísimo na actividade diaria como apoio ás explicacións por medio do visionado de imaxes, vídeos, para a busca de información e, como non, para a realización de actividades interactivas relacionadas cos contidos traballados.

Ademais, acudiremos á aula de informática do centro, polo menos unha hora semanal para buscar información, realizar traballos, reforzar contidos con programas específicos de todas as áreas, etc. Con isto trataremos de acadar pouco a pouco os seguintes contidos elementais: Utilización do teclado.

Manexo do rato.

Acender e apagar o computador.

Cambiar as propiedades da pantalla.

Emprego do lector de CD/DVD.

Emprego das unidades de almacenamento.

Identificar os elementos do escritorio.

Empregar o botón de inicio.

Utilización das iconas e dos accesos directos.

Abrir programas.

Abrir e pechar ventás.

Apertura e creación de carpetas.

Almacenamento de documentos en carpetas.

Gardar arquivos.

Xestionar a papeleira de reciclaxe.

Navegar por Internet.

Acceso á rede local.

Introducir unha dirección URL para acceder a unha páxina concreta.

Consulta de enciclopedias virtuais.

Emprego de buscadores.
Emprego básico dos procesadores de textos. Emprego de contas de correo electrónico.

Actividades complementarias e extraescolares

Organizaremos, cando menos, unha saída por trimestre, aínda que están pendentes de confirmación xa que inda están a chegar ao centro propostas de distinta índole.

Ademais destas saídas, o alumnado do curso participará naquelas actividades que se organicen a nivel de Centro tales como o Magosto, o Día da Paz, o Entroido, o Día do Libro ...

O presente curso escolar os mestres do CPI Padrenda-Crespos decidimos realizar un proxecto pedagóxico transversal común para todos os alumnos de educación infantil a primaria, debido o grande éxito do proxecto do ano anterior. Así damos continuidade o proxecto anterior "os meus veciños europeos", xa que ampliamos a perspectiva a todo o mundo.

Ademais as Nacións Unidas proclamou o ano 2017 como "ano internacional do turismo sostible para o desenvolvemento". *A designación deste ano internacional intenta promover unha mellor comprensión entre os pobos en todas partes, conducir a que se tome unha maior conciencia da riqueza do patrimonio das diversas civilizacións e levar a unha mellor apreciación dos valores inherentes das diversas culturas, contribuíndo así ó fortalecemento da paz no mundo.*

Este proxecto é unha resposta pedagóxica que permite a integración curricular, a participación da comunidade educativa e do estudante no desenvolvemento das competencias que integran cada materia.

O proxecto partirá dos intereses do alumnado, por iso, cada grupo decidirá no comezo de curso o país co que traballará. O obxectivo final será a exposición trimestral das investigacións feitas por cada clase.

Debido á diferenza de idade dos alumnos (dende os 3 até os 11 anos) decidimos que a elección das actividades a traballar sexa libre, coa intención de que sexa un proxecto flexible que se adapte constantemente ós centros de interese do alumnado.

De maneira esquemática, os contidos a traballar e a temporalización será a seguinte:

1º TRIMESTRE		
ACTIVIDADES DE AULA	XEOGRAFÍA, BANDEIRA	EXPOSICIÓN ÚLTIMA SEMANA
	IDIOMA, MOEDA	
	RELIXIÓN	
	MONUMENTOS	
ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS	MAGOSTO	Cada grupo preparará xogos populares do seu país
	FESTA DO NADAL	Panxoliñas e ritos típicos
2º TRIMESTRE		
ACTIVIDADES DE AULA	HISTORIA, PERSONAXES DESTACADOS	EXPOSICIÓN ÚLTIMA SEMANA
	ARTE	
	MÚSICA E CINE	
	DEPORTES	
ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS	ENTROIDO	Disfrace e baile da zona xeográfica
	DÍA DA PAZ	Personaxes destacados de cada unha das zonas e a súa relevancia para a paz.
3º TRIMESTRE		
ACTIVIDADES DE AULA	FLORA	EXPOSICIÓN MAIO
	FAUNA	
	ESPAZOS NATURAIS	
ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS	DÍA DO LIBRO	Exposición nos taboleiros da biblioteca recomendando libros de autores de cada país.
	GYMKANA	Buscando pistas sobre os países elixidos
	GASTRONOMÍA	Degustación de produtos e pratos típicos de cada país traballado (colaboración co comedor)

6. AVALIACIÓN

□ **Instrumentos de avaliación**

A avaliación é elemento fundamental e inseparable da práctica educativa, que permite recoller, en cada momento, a información necesaria para poder realizar os xuízos de valor oportunos que faciliten a toma de decisións respecto ao proceso de ensino-aprendizaxe. Por tanto, non se pode circunscribir a un só aspecto o momento, senón que se debe estender ao longo de todo o proceso de forma global e sistemática; por unha parte, indicando que obxectivos se conseguen e cales non, e por outra, en que grado de profundidade e onde, como, cando e por que se producen os problemas ou erros. - Observación directa

- Rexistros diarios e descritivos
- Mapas e conceptos
- Probas escritas: controis, identificación, definición
- Probas orais: controis, resposta das preguntas diarias, exposición

-- Revisión de cadernos, libros, materiais e exercicios realizados na aula ou na casa; co fin de observar tanto a calidade como a presentación e coidado na realización dos mesmos. - Entrevistas cos alumnos

- Comportamento, convivencia e respecto cara os demais compañeiros do mesmo curso, distinto curso e cara aos mestres ou profesionais non docente
- Cuestionarios
- Asembleas periódicas de revisión crítica e análise da marcha do proceso de aprendizaxe: tutorías.

□ **Modalidades de avaliación**

- Avaliación inicial, que se realizará ao inicio do curso de maneira que saibamos con certeza as capacidades e actitudes que posúe o alumnado, a valoración dos coñecementos previos, co gallo de adecuar o proceso á realidade das súas posibilidades. Para tal cometido empregaremos a observación directa, o diálogo, a asemblea e a realización de probas escritas.
- Avaliación formativa continua, que, seguindo a metodoloxía anteriormente exposta, será a máis importante para este ciclo. Con ela pretendemos coñecer como se van acadando os obxectivos, capacidades e competencias, de maneira que se poidan realizar os axustes necesarios en todo o momento para lograr un ensino-aprendizaxe máis efectivo. Empregaremos para este tipo de avaliación a observación diaria en todo tipo de actividades, revisión de tarefas escritas (resumos, traballos, cadernos, resolución de exercicios e problemas) e realización de probas orais ou escritas ao remate de cada tema.
- Avaliación sumativa, coa que podemos estimar ao remate do proceso total de aprendizaxe en cada período formativo o dominio das capacidades adquiridas. Polo tanto, avaliaremos o resultado mediante probas obxectivas preferentemente escritas.

□ **Principios de avaliación a seguir**

- Constituirá un medio, non un fin en si mesma.
- Constituirá un proceso continuo, progresivo e sistemático.
- Atenderase ás diferenzas individuais e a todas as necesidades.
- Traballarase conxuntamente entre os mestres que forman o ciclo para deseñar todo o proceso. - Os criterios e as probas serán flexibles.
- Tratarase aspectos cualitativos e cuantitativos.
- Posibilitarase a corrección dos procesos unha vez detectadas as deficiencias.

□ **Criterios de cualificación**

Tendo en conta os instrumentos expostos anteriormente, os criterios que seguiremos á hora de avaliar son os seguintes:

- O traballo diario, tanto na aula como fóra dela, e a realización de actividades individuais ou grupais escritas e orais; a limpeza e coidado dos traballos feitos e do material, participación activa nas rutinas diarias da clase, etc. **20%**
- Probas de avaliación orais ou escritas, que permitan cuantificar obxectivamente a consecución dos obxectivos marcados. Os controis escritos e orais e o traballo de clase e segundo a lexislación vixente valoraremos tendo en conta os seguintes ítems: de 1 a 4- insuficiente, 5- suficiente, 6- ben, de 7 a 8- notable e de 9 a 10- sobresaliente. **70%**
- A actitude, o comportamento diario na aula e respecto ás normas de convivencia. **10%**

Neste curso valorarase en grande medida a actitude do alumnado en todas as tarefas desenvolvidas polo centro, tanto dentro como fóra da aula (bo comportamento, respecto ás normas de convivencia da aula e centro, compañeirismo e participación nas actividades propostas).

En todas as áreas faremos especial fincapé na ortografía, respecto das normas de presentación de traballos escritos (marxes, interliñado, separación de palabras...), lectura e comprensión lectora.

Segundo o acordo acadado en sesión de CCP de cursos anteriores, e tras o acordo unánime do profesorado deste curso, a ortografía restará (reforzo negativo) ou sumará (reforzo positivo) ata dous puntos na nota do exame en función das capacidades do alumno. Nas áreas non lingüísticas a ortografía non influirá no suspenso ou aprobado, pero si na valoración a partir do aprobado.

□ **Avaliación do proceso de ensino.**

Non só se debe avaliar o proceso de aprendizaxe do alumnado, senón tamén o proceso de ensinanza. Neste senso, aos datos aportados pola avaliación continua do alumnado será preciso engadir outros datos referentes á validez da programación das actividades deseñadas, idades de ensinanza deseñadas, dos recursos materiais e persoais utilizados, dos tempos e espazos previstos, da agrupación do alumnado, dos criterios de avaliación aplicados e da propia actuación do profesor. A avaliación da intervención educativa será continua, polo que convén tomar datos ao longo de todo o proceso para facer os cambios axeitados no momento oportuno.

Co fin de establecer unha avaliación plena de todo o proceso, ao finalizar o presente curso avaliarase por escrito os resultados acadados durante o mesmo. O obxectivo será o establecemento de conclusións finais e posibles modificacións na programación de cara ao vindeiro curso, posto que esta é flexible e pódese adecuar ás características tanto do alumnado para acadar unha mellora. Para tal efecto propóñense os seguintes indicadores de avaliación:

- ✓ Desenvolvemento na clase da programación.
- ✓ Relación entre obxectivos e contidos.
- ✓ Adecuación de obxectivos e contidos ás necesidades reais.
- ✓ Adecuación de medios e metodoloxía ás necesidades reais.

Para o procedemento de avaliación do proceso de ensinanza e da práctica docente terase en conta:

- ✓ Organización e coordinación do equipo.
- ✓ Planificación das tarefas. Dotación e distribución de tempo e recursos, e selección do modo de elaboración.
- ✓ Ambiente de traballo e participación. Clima de consenso e aprobación de acordos. Implicación dos membros. Relación e implicación dos pais/nais. Relación entre os alumnos/as, e entre os alumnos/as e os profesores/as.